

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 195 Ft

XX. évfolyam 4. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2013. április

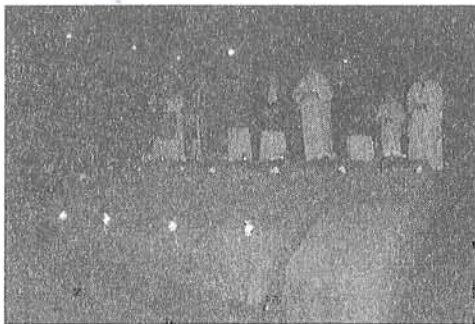
A tartalomból:

3. Önkormányzati hírek

4. IN MEMORIAM: Szabó Béla, szerkesztőségünk tagja

5. InternetVers Fesztivál

6. Megemlékeztünk a Csendőrsortúz áldozatairól

17. Költészet napjára

20. Endródiek Baráti Köre találkozó Budapesten - képek

Keresztény értékrend, kultúráközvetítés a gyomaendrődi Kner Gimnáziumban

A szegény körülmények között élő Kner Sámuel ősei északról húzódtak a szabad iparvállalás reményében a Körösök vidékére, mint vándorlparosok. A letelepedő zsidó család jól beilleszkedett a gyomai Izraelita közösségbe és a gyomai éledező polgári élet meghatározó szereplőivé váltak.

Kner Izidor, a nyomdaalapító egyszerű egyénisége, jó humora és a más kultúrát befogadó képessége hamarosan a megyei elit megbecsülését is élvezte. Különbéféle kiadványai, vallási könyvei, modern irodalmi szemléletük hidat képezett a különféle felekezetek és lokális kultúrák között, ezzel segítve a párbeszéd és békés együttélés kialakulását. Mégis a 20. század politikai és erkölcsi zűrzavarában zsidó származásuk miatt a teljes vagyonekobbzás és a haláltáborokban való megsemmisülés lett a sorsuk.

A Knerék emlékére és szellemiségük ápolása a gyomaendrődi gimnázium már több mint 20 éve felvette Kner Imre nevét. A középiskola vezetése fontosnak tartja a Kner hagyományok ápolását és a kultúráközvetítésben elért eredményeik folytatását. A gimnázium hatvanéves működése a minőségi oktatás irányába állította az iskolát. A tavalyi évben úgy döntött az iskola vezetése és szülői közössége, hogy ezt a minőségi munkát egyházi fenntartásban szeretnék folytatni, ezért elkezdődtek a tárgyalások a Szeged-Csanádi Püspökséggel. Remélhetőleg a következő évet már a római katolikus egyház működtetésében kezdenek meg.

A gimnázium pedagógusai bíznak abban, hogy a katolikus egyház értékrendje, szellemisége és a minőségi oktatás szervezésében szerzett tapasztalatai nemcsak Gyomaendrőd tehetséges diákjainak, hanem a környék településeinek élő tanulni vágyó gyermekeinek is lehetőség teremt.

A Kner hagyományok ápolása, a keresztény értékrend közvetítése és a holokauszt helyi áldozataira való megemlékezés hívta életre, 2013. február 22-én a gimnáziumban rendezett konferenciát. A tudományos tanácskozás szervezésében segítséget nyújtott a Szeged-Csanádi Püspökség, a Debreceni Egyetem Néprajzi Tanszéke, az MTA-DE Néprajzi Kutatócsoport, a Holokauszt Emlékközpont, a Debreceni Zsidó Hitköz-

ség, a Keresztény Értelmiségek Szövetsége, a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ és Gyomaendrőd Önkormányzata.

A konferencia első részében a zsidó-keresztény párbeszéd fontosságáról hallhattunk előadásokat.

Dr. Kiss-Rigó László megyéspüspök beszédében kihangsúlyozta a zsidó-keresztény közös hagyományok ápolását és a 21. századi békés együttélés fontosságát.

Horovitz Tamás a Debreceni Zsidó Hitközség elnöke üdvözölte a rendezvényt. Előadásában kitért a Kner család példaeértékű tevékenységére, mely a zsidó és más felekezetek között békés együttélés és együttműködés példája.

Dr. Bartha Elek professzor, a Debreceni Egyetem tanszékvezető egyetemi tanára a zsidó-keresztény kultúra kapcsolatának tudományos kutatásáról számolt be és felhívta a figyelmet arra, hogy még sok fehér folt jellemzi a téma kutatásának térképét.

Dr. Kovács Béla a gimnázium nyugalmazott igazgatója köszöntötte a Kner család két megjelent tagját, majd átadta a Kner Imre emlékérmét Dr. Kiss-Rigó László megyéspüspöknek, Horovitz Tamásnak, Dr. Bartha Elek professzornak és Dr. Dénes Zoltán római katolikus kanonoknak, egyetemi tanárnak, a konferencia elnökének.

Az Iskola emlékfolytatás a 2. oldalon

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

FELHÍVÁS

Az „Üldözött Magyar Gazdák”, kulákok emléknapja június 29-én, Péter-Pál napján lesz.

Az endrődi üldözött gazdák száma igen jelentős volt.

Sokat szenvedtek vagyonukért, az 50-es években kiteszítottak lettek, sanyargatták őket.

Emlékmű készül június 29-ére, a szoborparkba, a volt piac-térre.

Anyagi hozzájárulást ezúton kérünk mindazoktól, akik együtt éreznek, illetve túléltek az embertelen időszakot.

Visszaemlékezést, esetleg okmányokkal kiegészítve kérjük elküldeni.

Befizetési számlaszám: Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet 53200015-15289630 (Gellai László folyószámla)

Közlemény: Endrődi kulák üldözöttek emléke

Átutalásnál kérjük a befizető nevét is beírni a megjegyzés rovatba.

Kapcsolattartó: Gyuricza Zoltánné Gyomaendrőd, Lásbas u. 3. sz. tel 06 66 285-946

Sorstársi üdvözléssel: Civil Szervező Csoport

MEGHÍVÓ

A hunyai Pogány iskolai elhunyt és élő tanítókért és tanulóikért 2013. április 27-én 10 órakor szentmise lesz a hunyai templomban. Mindenkit szeretettel várunk!

Önzetlenül a Közösségért!

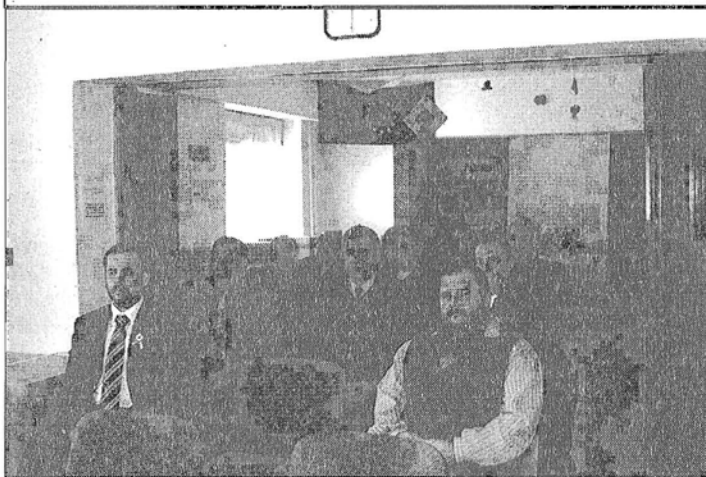
A Roma Polgárjogi Szövetség az idei évben is átadta ünnepség keretében a „Közösségért végzett munkáért” való kitüntetések. Az ünnepségnek a Regionális Roma Közösség Ház adott otthont 2013. március 15. napján.

A rendezvényen jelen voltak: Dr. Csorba Csaba jegyző úr, Várfi András Gyomaendrőd Város polgármestere, Gyomaendrőd Város Képviselőtestületének tagjai, helyi Közoktatási Intézmények és Civil szervezetek képviselői.

Szécsi Zsolt elnök köszöntőjét követően néhány mondatban megemlékezett az 1848. március 15-ei eseményekről, majd a rendezvény központi céljára, feladatára vetített rá: Hangsúlyozta, hogy az önkéntesek önzetlen segítségnyújtása, a közösségért végzett munka nagyban hozzájárul a civil szervezet eredményes működéséhez.

Megköszönte a szervezet részére nyújtott támogatásokat és megköszönte Dr. Csorba Csaba jegyző urat, hogy adja át az elismerő kitüntetések: Martonné Giricz Zsuzsanna és Farkas István részére.

A rendezvényen egyéb elfoglaltsága miatt Farkas István nem tudott részt venni, így a kitüntetését Fülöp Imréné Katóka néni vette át.

MEGHÍVÓ

A Gyomai Református Egyházközség presbitériuma tisztelettel és szeretettel hív minden érdeklődőt 2013. április 6-án, szombaton délután 3 órakor kezdődő Hálaadó ünnepi istentiszteletre a gyomai református templomba.

Ezen az ünnepi alkalmon szeretne a Gyomai Gyülekezet hálát adni a Mindenható Istennek **Sípos Tas Töhötöm** református lelképásztor, esperes úr közöttünk végzett negyvennyolc évi hűséges szolgálataért.

Keresztény értékrend, kultúráközvetítés a gyomaendrődi Kner Gimnáziumban

(folytatás az 1. oldalról)

lánál megemlékeztek a Kner család holokauszt áldozatairól.

A rendezvény a délutáni előadásokkal folytatódott. Dr. Erdész Ádám, a Békés Megyei Levéltár igazgatója a Kner kultúráközvetítő tevékenységéről, a nyomdaalapító Kner Izidor és fia Kner Imre gyomai társadalmi életéről számolt be előadásában.

Pécsi Tibor történész, a Holokauszt Emlékközpont oktatási programjainak vezetője gyakorlati példán mutatta be a holokauszt lokális helyszíneken való oktatásának módját.

A konferenciát Dr. Czíngel Szilvia néprajzkutató Receptes könyv a halál torkából című előadása zárta. A megrázó narratívákat felvontató prezentáció a 20. század közepének értelmetlen és embertelen történéseit tárta a népes közönség elé.

Nemzetközi Roma Nap

2013. április 08.

Program:

08³⁰- 09⁰⁰

Érkezés

09⁰⁰- 09²⁰

Köszöntő –

Szécsi Zsolt - Roma Polgárjogi Szövetség elnöke

Várfi András - Gyomaendrőd Város Polgármestere

Pusztai József - Országos Roma Önkormányzat Megyei képviselője

09²⁰- 09⁴⁰

Tisza Kálmán Közoktatási Intézmény

diákjainak műsora

09⁴⁰- 10⁰⁰

A Cigányság helyzete az egészségügyben –

Dr. Torma Éva főorvos

10⁰⁰- 10¹⁵

Kávészünet

10¹⁵- 10³⁵

A Romák hitvilága –

Czank Gábor Római Katolikus Plébános

10³⁵- 11⁰⁰

A gyomaendrődi cigányság múltja, életének bemutatása –

Dr. Szonda István Néprajzkutató

11⁰⁰- 11²⁰

A „Roma kultúra, hagyományok” c.

rajzpályázat eredményhirdetése

11²⁰- 11⁴⁰

A Fekete Angyalok zenés műsora

13⁰⁰-

Szilágyi Róbert lemezbemutatója

12⁰⁰- 12¹⁰

Zárszó –

Szécsi Zsolt - Roma Polgárjogi Szövetség elnöke

Az előadásokkal párhuzamosan az „Egészségnap” keretében a résztvevőknek lehetőségük lesz tértímentsen helyben szűrővizsgálatokat (vércukorszint, vérnyomás, koleszterin, stb. mérés) igénybe venni.

Helyszín: Regionális Roma Közösségi Ház

5502 Gyomaendrőd, Fő út 80. sz..

Várunk minden kedves látogatót!

Önök joga van tudni...

hogy miről döntött a Képviselő-testület márciusban

A Képviselő-testületet március 28-ára hívta össze a Polgármester. A döntéshozatal 13 óraor a Térségi Társulási üléssel vette kezdetét két napirendi ponttal.

Gyomaendrőd-Csárdaszállás-Hunya Kistérségi Óvoda Intézmény-vezetőjének megbízása

Az intézményvezető, Czikkelyné Fodor Tünde vezetői megbízása 2013. augusztus 15. napján lejár. A vezető személyének kiválasztása nyilvános pályázat útján történik, illetve a kiírás mellőzhető, ha az intézmény-vezető ismételt megbízásával a fenntartó és a nevelőtestület egyetért.

Az Intézményi Társulás 2013. február 14. napján tartott ülésen felkérte az óvoda nevelőtestületét, hogy véleményezze az intézményvezető szakmai munkáját, amelyről a széleskörű írásos vélemény megérkezett.

A nevelőtestület véleményét figyelembe véve az összevont Képviselő-testület úgy határozott, hogy Czikkelyné Fodor Tündét bízta meg az óvoda vezetésével az elkövetkező öt évre.

A 14 óraor kezdődő ülést megtisztelte jelenlétével Andó Ágnes Aszszony, Gyomaendrőd Járás vezetője, illetve az érdeklődő helyi lakosok. A 30 napirendi pont megtárgyalása késő este ért véget.

Tájékoztató az önkormányzati adósságrendezerésről

A Képviselő-testület a februári ülésen tájékoztatást kapott az önkormányzatok adósságszolidációjáról. Ezt követően megtörtént az adósságátvállalás százalékos mértékét rögzítő megállapodás aláírása is. (65%)

A Magyar Állam Gyomaendrőd Város adósságállományától 725.787.848 Ft összegű adósságot vállalt át 241,06-os árfolyamon átszámított 1.116.596.689 Ft értékű, 2012. december 31-én meglévő kötelezettségéből.

Ipari Csarnok hasznosításáról beszámoló, a csarnok hasznosítására tett intézkedés bemutatása

Fekete József ügyvezető igazgató úr elkészítette az Ipari Csarnok hasznosításáról szóló beszámolót, melyből megtudhattuk, hogy az inkubátorház 2012 május hónapban kapott használatbavételi engedélyt, és a Kft. könyvelésében ekkor került aktiválásra. Ezzel a projekt a megvalósulási időszakot lezárta és megkezdődött a fenntartási időszak. A fenntartási időszak igen fontos, mivel ez a szerződésben megjelölt fő indikátorszámok betartásához köthet. (Előírás, hogy 2016. évre 11 kezdő vállalkozást fogadjon.) Megtudhattuk még, hogy az első bérlő a Scarpe Lourdes Kft. (méz csomagolási tevékenységet folytató) korábbi szerződését megszüntette, mivel újonnan létrehozott céggel (Lourdes Honey Kft.) nagyobb területet kívánt bérelni a csarnok helyiségeiből 2011. október 1-től 1 iroda és 2 üzemsarnok helyiséget, összesen 642,1 m²-en.

Jelenleg kiadásra váró helyiségek: 6 db iroda és 6 db üzemsarnok.

Beszámoló benyújtott pályázatokról

A tájékoztató célja elsődlegesen, hogy ismertesse Gyomaendrőd Város Önkormányzata által 2013. I. negyedévében benyújtott pályázatokat, melyek az alábbiak:

1. Szociális feladatot ellátó épületek energiaigényének kielégítése napelemes rendszer kiépítésével

A pályázatban szereplő helyszínek:

- Térségi Szociális Gondozási Központ Gyomaendrőd, Csárdaszállás, Hunya

1. cím: 5500 Gyomaendrőd, Mirhóháti u. 1-5.

2. cím: 5500 Gyomaendrőd, Blaha L. u. 2-6.

3. cím: 5500 Gyomaendrőd, Kondorosi út 1.

A pályázat költségvetése:

Összes költség: 46.403.045.- Ft

Igényelt támogatás: 39.442.588.- Ft Támogatási intenzitás: 85 %

Saját erő: 6.960.457.- Ft

2. Közfeladatot ellátó önkormányzati tulajdonú épületek energiaellátásának fejlesztése napelemes rendszer kiépítésével

A pályázatban szereplő helyszínek:

- Varga Lajos Sportcsarnok

cím: 5500 Gyomaendrőd, Szabadság tér 1.

- Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Gyomaendrőd, Csárdaszállás, Hunya és Hunyai, Csárdaszállási,

Gyomaendrőd Önkormányzati Tűzoltóság

cím: 5500 Gyomaendrőd, Fő út 2.

A pályázat költségvetése:

Összes költség: 50.609.500.- Ft

Igényelt támogatás: 43.018.075.- Ft Támogatási intenzitás: 85 %

Saját erő: 7.591.425.- Ft

3. Villamosenergia-igény kielégítése napelemes rendszer kiépítésével a gyomaendrődi nevelési-oktatási intézményekben

A pályázatban szereplő helyszínek:

- Kis Bálint Általános Iskola

1. cím: 5500 Gyomaendrőd, Fő út 181.

2. cím: 5500 Gyomaendrőd, Hősök útja 45.

3. cím: 5500 Gyomaendrőd-Csárdaszállás-Hunya Kistérségi Óvoda

cím: 5500 Gyomaendrőd, Kossuth u. 7.

A pályázat költségvetése:

Összes költség: 42.698.892.- Ft

Igényelt támogatás: 36.294.058.- Ft Támogatási intenzitás: 85 %

Saját erő: 6.404.834.- Ft

4. Gyomaendrődi alap- és középfokú oktatási intézmények villamosenergia-igényének kielégítése megújuló energiaforrásokkal

A pályázatban szereplő helyszínek:

- Kner Imre Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium

cím: 5500 Gyomaendrőd, Hősök útja 43..

- Rózsahegy Kálmán Kistérségi Általános Iskola és Kollégium Gyomaendrőd-Csárdaszállás-Hunya

1. cím: 5502 Gyomaendrőd, Népliget u. 2.

2. cím: 5502 Gyomaendrőd, Alkotmány u. 2-6.

A pályázat költségvetése:

Összes költség: 46.652.672.- Ft

Igényelt támogatás: 39.653.921.- Ft Támogatási intenzitás: 85 %

Saját erő: 6.997.751.- Ft

Fenti pályázatokhoz kapcsolódóan még nem érkezett a Közreműködő Szervezettől befogadó nyilatkozat.

2012. év őszén jelent meg a KEOP/B és a KEOP/A kódszámú pályázati kiírások tervezete. A Képviselő-testület 2012. (XI. 29.) Gye. Kt. határozatával elfogadta a beruházás műszaki dokumentációjának elkészíttetését, mely a Közművelődési-Közügyintézményi és Szolgáltató Intézmény Kossuth u. 9. szám alatti épületgyűjtésének és a Városháza Selyem út 124. szám alatti épületének energetikai felújítására vonatkozik.

A kiíró szervezettel történt egyeztetésekből kiderült, hogy az általunk benyújtandó pályázat lényegesen jobb esélyekkel indulhat az Épületenergetikai fejlesztések és közvilágítás energiatakarékos átalakítása c. pályázati kiírás keretei között, ezért ennek megfelelően készült el és került benyújtásra az.

5. Városi közintézmények komplex épületenergetikai fejlesztése Gyomaendrődön

A pályázatban szereplő helyszínek

- Gyomaendrődi Közös Önkormányzati Hivatal

cím: 5500 Gyomaendrőd, Selyem út 124.

- Közművelődési-Közügyintézményi és Szolgáltató Intézmény

cím: 5500 Gyomaendrőd, Kossuth u. 9.

A pályázat költségvetése:

Összes költség: 173.516.774.- Ft

Igényelt támogatás: 147.489.258.- Ft Támogatási intenzitás: 85 %

Saját erő: 26.027.516.- Ft

A pályázattal kapcsolatban még nem érkezett befogadó levél.

Az alábbi pályázatok még 2012. évben kerültek benyújtásra, azonban státuszukról már ez évben, vagy a 2012. évi beszámoló elkészítése után jött értesítés.

Gyomaendrőd-Csárdaszállás-Hunya Kistérségi Óvoda intézményeinek fejlesztése a színvonalas kisgyermekkorai nevelés feltételeinek biztosításához (TÁMOP)

Pályázó: Gyomaendrőd Város Önkormányzata, mint gesztor

Támogatási intenzitás: 100 %

Támogatási igény: 50.000.000 Ft

Röviden: A pályázat keretei között a Kistérségi Óvoda 3 telephelyére vonatkozóan (Százszorszép Óvoda, Kossuth út, Csemetekert Óvoda, Blaha Lujza utca, Csárdaszállási Óvoda) készült el a pályázat, amely nagyobb részben szervezetfejlesztésre és képzésekre irányul, valamint tartalmaz némi eszközbeszerzést is.

Megjegyzés: A pályázat szakmailag és tartalmilag is megfelelő volt, azonban forráshiány miatt támogatásban nem részesülhetett, tartaléklistára került

„Lélekkel a Körösök mentén” – Turisztikai fejlesztések Gyomaendrődön a vallás és a Körös ökológiája tükrében (DAOP)

Pályázó: Gyomaendrőd Város Önkormányzata

Támogatási intenzitás: 100 %

Támogatási igény: 459 191 080 Ft

Röviden: A pályázat keretei között vallási turizmus, ökoturisztikai célú fejlesztések, illetve történelmi örökség hasznosítása témák kidolgozására került sor.

Megjegyzés: A pályázat formailag és tartalmilag is megfelelő volt, azonban forráshiány miatt nem részesülhetett támogatásban. Tartaléklistáról csökkentett költségvetéssel támogatható.

A pályázatot a GYÜSZ-TE készítette el, az önkormányzat részéről szükséges adatokat, dokumentumokat szolgáltatott.

Egészséges életmódra való nevelés, és stresszkezelés a Térségi Szociális Gondozási Központban (TÁMOP)

Pályázó: Gyomaendrőd Város Önkormányzata

Támogatási intenzitás: 100 %

Támogatási igény: 10.000.000 Ft

Röviden: A projekt eredményeként a Gondozási Központ dolgozói olyan tevékenységeket, szolgáltatásokat tudnának igénybe venni, mely hosszútávon hozzájárulhatna a sikeres, kiegyensúlyozott munkavégzéshez.

Megjegyzés: A pályázat forráshiány miatt támogatásban nem részesülhetett, tartaléklistára került.

Folyamatban lévő beruházások a Kistérségi Iroda Közreműködésével „Gyomaendrőd szennyvíztisztító telepeinek korszerűsítése” KEOP projekt kapcsán - A Kormány a 29/2013.(II.13.) Korm. Rendeletben a jelenleg folyamatban lévő valamennyi Projekthez kapcsolódó ügyet kiemelt hatósági ügyé nyilvánította

Lehóczkiné Timár Irén Képviselő

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkesillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmlunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

Szabó Béla

villamosmérnök,

Városunk újság szerkesztőségi tagja

(1935 - 2013)

Az én édes Bélám 1935. október 19-én született Hunyán. Az akkori gazdasági válság miatt fél-éves korában Budapestre költözött a család.

Egy idő után itt apósom a Hangya Szövetkezet raktárvezetője lett Kőbányán. Az általános iskoláit sok helyen végezte a közben kitört II. világháború miatt. Ezek nehéz évek voltak. Apósom csak kis szerencséjével úszta meg a Gulágot. A háború után az esztergomi ferences iskolába írták be őt

és bátyját, Zoltánt. Béla szerint élete legmeghatározóbb, legszebb időszaka volt ez. Itt bérmálta Mindszenti József bíboros úr. De nem csak bérmálta, hanem az ő miséjére jártak, és az ő prédikációit hallgatták az iskola növendékei.

Ezek olyan emlékei voltak, amik egész életútját meghatározták. Ennek az iskola államosítása vetett véget, amiről még csak a szülőket sem értesítették. Kaptak két darab vonatjegyet, és „Menjetez haza!” szolt a nem egyházi ukász parancs. Később Kispessten, majd az Erzsébeti Gépipari Technikumba nyert felvételt. Bár őt kisgyerekkora óta az elektronika érdekelte, mint hírszakmában jártas technikus végzett.

Kétévi jászberényi munka után bevonult sorkatonákat, ahol 3 évet töltött. Közben volt 1956., amikor egy kis teherautón utazó kiskatonákat (Ő is ott volt) sortűz alá vették az ÁVO-sok. Neki szerencséje volt, megmaradt. Vallatás közben az egyik felismerte, és megkérdezte, hogy „nem te vagy a kis Szabó?”. Miután ez beigazolódott - mivel előzőleg együtt repültek egy vitorlász klubban - elhitték a megmaradt kiskatonáknak, hogy ők nem fasiszták, hanem kenyeret visznek egy másik egységnek. A katonaság után (mivel ott szerencséjére elektromos képzésben volt része mint híradós) a Központi Fizikai Kutató Intézetbe került technikus beosztásba. Közben felvételizett az egyetemre, ahol az esti tagozaton végzett, mint gyenge áramú villamosmérnök. Nem sokkal később az akkor már nagy fejlődésnek indult, de még igen nagyméretű számítógéphez egy „fűzőgépet” tervezett, ami akkor igen nagy újításnak számított, mert az egész világon nők fűzték a ferrit magokat szabad szemmel hálóbá, mert mindegyik mag egy adatot tárolt. Ezt

nagyban felgyorsította a fűzőgép.

Közben megnősült, született 2 gyermeke: Zsolt és Rita, és a megélhetéshez szükséges volt még egy másodállás is. A TAURUSZ gumigyár pszichológiai laboratóriumában dolgozott, és egy sokoldalú pszichológiai műszert talált fel, mely alkalmazásba is került. Többek között „bőr-reflex” vizsgálót, stb.

1970-ben került a Központi Fizikai Kutató Intézet Úrkutatói Osztályára, ahol az akkor még szekrény nagyságú sugázmérő műszert rövid időn belül TV-nagyságúra redukálta. Közben jött az állami felkérés, hogy lesz magyar űrhajós, és neki egy kicsi műszerre lenne szüksége. Ekkor született a Pille, melynek ő volt a fő konstruktora, együtt Vágvölgyi Jenő villamosmérnökkel és Szabó Péter Pál fizikussal, ezt vitte fel Farkas Bertalan. A műszer olyan sikert aratott, hogy még az amerikai Sally Ride űrhajósnő is kérte és használta a Challengeren. Sok együtt lévő fénykép, köszönőlevél és a Washington Post akkori nyilatkozata is beszámolt erről a sikerről. Ezt kis méreténél fogva már lehetett az űrhajóban is alkalmazni. Amikor a férjem 25 év után otthagya a KFKI-t, fiókjában és gondolatában már egy gyufás skatulyányi nagyságú Pille megalkotásához minden lehetősége megvolt. Erre sajnos nem került sor. 10 év után a KFKI-ban elővették újra a témát, de az akkor alkotott Pille másfélszerese lett az elődjének. Azóta is folynak a kutatások, az eredeti alkotók említése nélkül. A kb. 10 éve a Világraszóló Magyarok kiállításán ők is szerepeltek. A Mérésügyi Hivatala ment át, ahol szintén sugázméréssel foglalkozott. Közben saját céget alapított „Sugárdózis G.M.K.”, majd „Matec” néven, és így állandóan részt vett a fejlődő elektronikai tudomány ismeretében, konferenciákon, stb. Számos cikket publikált, „Jánosy” díjat kapott, és többszörös Arany Fokozatú Feltaláló címben is részesült.

Élete színes volt. Kitöltötte a család, a fia Zsolt, és lánya Rita, s nem utolsó sorban muzsikusi felesége, akivel bizony egy héten legalább kétszer járt komolyzenei koncertre. Közben jöttek az unokák: Kálmán, Julcsika, Anna, Emma, kik rajongással szerették a „Nagypapát”.

A hazaszeretete gyerekkorától szívében volt, s amikor már elég volt egy állást ellátnia, bekapcsolódott a gyerekkorától csodált Kisgazda Pártba. Az endrődi születésű Vaszkó Mihály kisgazdától kapta ő ezt az életre szóló eszményképet, hogy „Isten, Haza, Család!”. Talán ő ezt még a munkájával töltötte meg.

A család endrődi származása, és az ott töltött nyaralások teljesen Endrődhöz kötötték. Bárhova utaztunk, mindig figyelte milyen a búza, kukorica stb. Hála Isten, nagyon szerényen, de sokfelé utaztunk a világban. Sok jó embert ismertünk meg, sok-sok jó barátot szereztünk. Így kezdtünk el járni az Endrődiek Baráti Körébe is, ahol mindig nagyon jól éreztük magunkat.

Közben sikerült Hunyán kis földdel egy házat is venni, ahol mi, gyermekeink és unokáink is mindig jól érzik magukat.

Közben a „Városunk” nevű havilap szerkesztőségének is tagja lett, amiben szintén számos cikke jelent meg, korabeli dokumentumok alátámasztásával.

A meghurcolt és szenvedett endrődiek emlékmű születése közben érte a végzetes baleset. Nagyon szerette volna megélni az avatását, de ez a szép alkotás már az Ő további segítség nélkül fog megszületni. Minden családját, hazáját, igaz szeretettel élő endrődi ember a szívébe került.

Köszönöm, hogy szerették, és kérem, emlékezetükben jó szívvel tartsanak meg egy igaz embert, amilyen ő volt: Szabó Béla.

Szabó Béláné, született Mintler Erzsébet

Temetését Iványi László tb. kanonok, hunyai plébános végezte március 14-én, a budapesti Farkasréti Temetőben, aki endrődi és hunyai földet szórt az elhunyt sírjába: „Szülőfölded szeretete elkísér, pihenj békében endrődi és hunyai föld alatt”.

A VI. InternetVers Fesztivál Gyomaendrődön

2013. április 18-19-20-án Gyomaendrődön kerül megrendezésre a VI. InternetVers Fesztivál, melynek célja a költészet és az énekelt vers népszerűsítése határainkon innen és túl az internet adta lehetőséggel, valamint személyes találkozással. A fesztivál megálmodói, létrehozói és azóta is főszerzői a Hangraforgó együttes, azaz Faggyas László és F. Sipos Bea. Az első két találkozó Győrben volt 2008- és 2009-ben, majd vándorútra kelt a rendezvény. 2010-ben Mátészalkán, a következő évben Pakson, a múlt esztendőben Budapesten találkozhattak a műfaj szerelmesei.

A fesztivál három szakaszból áll.

- A fesztivál honlapjára fölkerül három klasszikusnak számító költő (most Weöres Sándor, Határ Győző, Gergely Ágnes) Ugyanitt a kortárs költők is közzéteszik verseiket (2012. október 15-től 2013. január 31-ig).
- A zenészeknek a klasszikus és a kortárs kategóriából is meg kell zenésíteni verseket (2013. február 28-ig), majd a kész dalokat mp3 formátumban kell beküldeni, hogy a fesztivál honlapján az érdeklődők számára hozzáférhető legyen. A fesztiválra csak a zsűri által kiválasztott produkciók kerülhetnek. Ez évben a zsűri elnöke Sebő Ferenc volt.
- A fesztivál bemutatkozó szakasza, ahol a meghívott előadók személyesen mutatják be műveiket a költőknek, érdeklődőknek (most Gyomaendrődön).

Fontos része a találkozóknak, hogy a zenészek és költők az adott településen és környékén rendhagyó irodalomórát is tarthatnak iskolákban, óvodákban, közintézményekben.

Az idei fesztivál megrendezését Gyomaendrőd nyerte el, így két gyomaendrődi költő kerülhetett a kiemelt alkotók közé: Gergely Ágnes ez évben lesz 80 éves, Határ Győző pedig jövőre lenne 100. A pályázatot az OMart Kulturális Műhely Közhasznú Egyesület és a KKSZI Katona József Művelődési Központ nyújtotta be.

A fesztivál internetes szakasza március 17-én lezárult, 36 produkció került meghívásra. A fesztiválnak a Katona József Művelődési Központ ad otthont (Gyomaendrőd, Kossuth út 9.).

A színvonalas megvalósításhoz támogatókat keresünk (április 15-ig)

Örömmel fogadunk tárgyi felajánlásokat, vagy az egyes előadók szponzorálását is. Cserébe reklámfelületet kínálunk a fesztivál honlapján, kiadványaiban és helyszínén.

Nagylelkű támogatásukat előre is köszönjük.

Számlaszám: 53200125-11082596

E-mail: omart@freemail.hu

Telefon: 06 70 3850 554 és 06 70 9493 534

Tisztelettel: Molnár Albert és Oláh Gizella, az OMart Kulturális Műhely létrehozói, működtetői.

Program

2013. április 17. szerda

18 órától költészet napi verskoncert az OMart Könyvesboltban. A Hangraforgó együttes előadása (közreműködik a Tűzmenedék együttes)

2013. április 18. csütörtök

10 órától - Érkezés, regisztráció, szálláshelyek elfoglalása - Ismerkedés Gyomaendrőddel

13.00 - Ebéd

14.30 - Látogatás a Kner Nyomdában

16.00 - Kocsis Csaba Barbaricum című fotográfika-kiállítását a Városi Képtárban megnyitja Dr. Szonda István, a KKSZI Katona József Művelődési Központ igazgatója.

16.30 - A fesztivál ünnepélyes megnyitása

A fesztivált megnyitja: Várfi András polgármester

17.00 - Szilágyi Ferenc emlékezete.

Emlékműsor a költő, irodalomtörténész, nyelvész professzor tiszteletére. Közreműködik Dr. Szilágyiné Németh Eszter, Cserenyecz Éva, Oláh Gizella, Polányi Éva, és a Tűzmenedék együttes.

18.00 - Vacsora

19.00 - Határ Győző emlékműsor a Komédiás Kör előadásában Dinnyés József daltulajdonos Határ Győző estje

21.00 - Esti Versműhely („Verskocsmá”) – a költők, zenészek és az érdeklődők találkozója, közös éneklés, beszélgetés.

2013. április 19. péntek

9.00 - Koszorúzás és megemlékezés a Kner téren. Emlékezik: Dr. Kovács Béla, a Kner Imre Gimnázium nyugalmazott igazgatója.

9.30 - Látogatás a Kner Nyomdában (fakultatív)

10.45 - Koszorúzás és megemlékezés Tímár Mátéről (író, költő) és Rózsahegyi Kálmánról (színész, színházpedagógus, író) Emlékezik: Endrődiek Baráti Köre és Farkas Zoltánné a Rózsahegyi Kálmán Általános Iskola igazgatója.

11.00 - Rendhagyó irodalomórák az igényt benyújtó intézményekben (előadók, együttesek, költők)

11.15 - Látogatás az endrődi tájházba (fakultatív)

12 órától ebéd

13 - 16 óráig a VI. InternetVers Fesztivál – fesztivál-produkciók I. rész

A szólisták és zenekarok 15 perces bemutatkozója a színpadon. 16.30 - Emlékezés Weöres Sándorra

- Kóra Judit Weöres-illusztrációinak kiállítását megnyitja: Oláh Gizella.

- A Hangraforgó együttes verskoncertje

- közben a Weöres Sándor-rajzpályázat EREDMÉNYHIRDETÉSE

18 órától vacsora

19.00 - Gergely Ágnes Kossuth-díjas költő - a fesztivál díszvendége - estje.

Beszélgetőtárs: Polányi Éva. Közreműködik a Tűzmenedék együttes és Kocsis Csaba

21.00 - Esti Versműhely („Verskocsmá”) – a költők, zenészek és az érdeklődők találkozója, közös éneklés, beszélgetés.

2013. április 20. szombat

8.00 - reggeli

9-13 óráig a VI. InternetVers Fesztivál – fesztivál-produkciók II. rész

A szólisták és zenekarok 15 perces bemutatkozója a színpadon. 13 óra Ebéd

14-18 óráig a VI. InternetVers Fesztivál – fesztivál-produkciók III. rész

A szólisták és zenekarok 15 perces bemutatkozója a színpadon.

18.00 - Vacsora

19.00 - A Sebő együttes koncertje

21.00 - Gálaest.

Az InternetVers Fesztivál zárása (díjak, ajándékok átadása, zárószó, közös éneklés)

Katolikus oldal

ÁPRILISI ÜNNEPEK

1. hétfő:	Húsvéthétfő
7. vasárnap:	Az Isteni Irgalmasság vasárnapja
8. hétfő:	Gyümölcsoltó Boldogasszony
11. csütörtök:	Szent Szaniszló püspök és vértanú
13. szombat:	Szent I. Márton pápa és vértanú
14. vasárnap:	Húsvét 3. vasárnapja
16. kedd:	Soubirous Szent Mária Bernadett szűz
21. vasárnap:	Húsvét 4. vasárnapja
23. kedd:	Szent Adalbert püspök, vértanú
24. szerda:	Szent György vértanú
25. csütörtök:	Szent Márk evangélista
28. vasárnap:	Húsvét 5. vasárnapja
29. hétfő:	Sienai Szent Katalin szűz és egyháztanító
30. kedd:	Szent V. Piusz pápa

ÁPRILISI MISEREND

Endrőd

Vasárnap és ünnepnap: 9 és 18 óra, hétköznapokon csütörtök kivételével: reggel fél 8-kor

Szent Gellért Iskola kápolnájában

április 13-án és 27-én szombaton 17 órakor

Gyoma

Kedden és pénteken 18 órakor a templomban, vasárnap és ünnepnap 11 óra

Hunya

hétköznapokon (csütörtök kivételével) és szombaton: 18 óra vasárnap és ünnepnap 10 óra

A szombati előesti mise vasárnapi misének számít

HIT- ÉS ERKÖLCSTAN AZ ISKOLÁKBAN

Főtisztelendő Paptestvérek, kedves Szülők,
Hitoktatók, kedves Testvérek!

2013 szeptemberétől, tekintettel a megváltozott állami törvényekre, új helyzet alakul ki az iskolai hitoktatás terén. A bevezetésre kerülő erkölcs- tanoktatással egyidejűleg lehetőség nyílik arra, hogy a „hit- és erkölcs- tan” nevű tantárgy választásával, melyet az előbbi helyett kötelezően választ- ható tárgyként jelöl meg a törvény, órarendi kereten belül részesüljenek a fiatalok megfelelő felekezeti hitoktatásban. Az új tantárgy ez év szeptem- berében az általános iskolák első és ötödik évfolyamában kerül bevezetés- re. A többi évfolyam tanulói felmenő rendszerben kapcsolódnak majd be, egyelőre azonban a többi osztályokban az eddigi módon kell jelentkezni és az eddigieknek megfelelően folyik a hitoktatás.

Felhívjuk a lelképászorokat, hogy élve ezzel az új lehetőséggel, tegye- nek meg mindent annak érdekében, hogy minél többen kapcsolódjanak be plébániájuk területén az iskolai hitoktatásba a hit- és erkölcs- tan nevű tantárgy választásával. Tegyük ezt annak tudatában, hogy a katekézis irá- nyítója és „kiváltságos helye” továbbra is a plébánia marad, hiszen „a plé- bánia a legjelentősebb hely, ahol formálódik és megnyilvánul a keresztény közösség”.

Püspöki Konferenciánk az előző hetekben hivatalosan értesített minden állami és önkormányzati általános iskolát arról, hogy a Katolikus Egyház az adott intézményben kész a hit- és erkölcs- tan oktatásának a megszervezésére. Kérjük azonban a plébános urakat is, hogy keressék fel személyesen vagy megbízottjuk útján a plébánia területén lévő oktatási intézmények vezetőit, és jelezzék a Katolikus Egyház részéről a készséget az iskolai hitoktatás új módjának megindítására. Plébániájukon tekintsek

át, hogy milyen módon tudnak megfelelő számú hitoktatót, illetve hittanárt a feladatra javasolni. Ha nem tudnak elegendő hitoktatót, illetve hittanárt ajánlani az egyházmegyei hatóságnak, aki a megbízást kiadja, haladéktalanul jelezzék a helyzetet a hitoktatási felügyelőségnek vagy az egyházmegyei hivatalnak, hogy időben lehessen központilag gondoskodni a megfelelő személyek megbízásáról. Bátorítsák a szülőket, hogy éljenek a lehetőséggel, és kérjék mielőbb a katolikus hit- és erkölcs- tan gyermekeik számára, akik szeptemberben kezdik az 1. vagy 5. osztályt.

Kedves Szülők! Isten rátok bízta gyermekeitek nevelését. Őszintén kívánjátok, hogy boldogok legyenek. Ehhez pedig nemcsak a fizikai jólét, nemcsak a tudományok és művészetek ismerete és a sport szeretete tartozik hozzá, hanem – és főként – az is, hogy megtalálják helyüket a világban és Istennel minél szorosabb kapcsolatba kerüljenek. Ennek egyik eszköze az iskolai hitoktatás. Ne felejtjük el azonban, hogy egyedül az iskolai hit- tanra való beiratás még nem elegendő a teljes vallásos neveléshez. Szükség van a családban végzett közös imádságra. Fontos, hogy lehetőleg közösen vegyen részt a család a vasárnapi szentmisén és a gyermekek időben felkészüljenek az első gyónásra, az elsőáldozásra és a bérmálásra is.

A Szentlélek segítségét kérjük mindnyájatok számára, hogy a hitokta- tás új lehetősége valóban a katolikus nevelés és a keresztény élet megújul-ására szolgáljon.

Kelt Budapesten, 2013-ban, a Hit évében, február 19-én
a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia

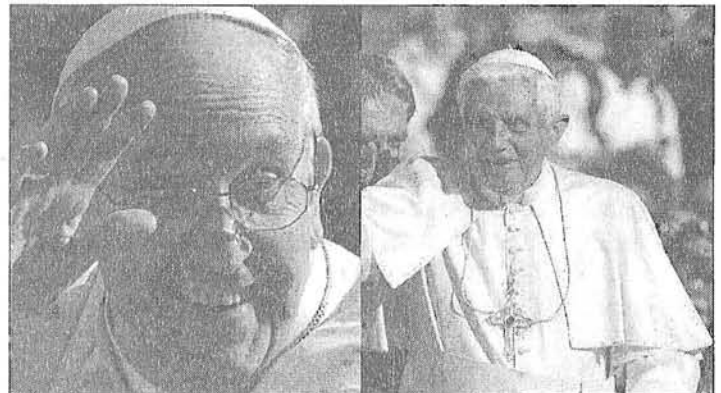
Imádkozva emlékeztünk...

Megemlékezés az 1935-ös endrődi csendőrsortúzó áldozatairól

Március 20-án, szerdán este, a nagybójtai lelkigyakorlat harmadik szentmiséje keretében emlékeztünk meg az 1935-ös endrődi csendőrsortúzó áldozatairól. A szentmisét az ő lelki üdvükért ajánlottuk fel, felolvassa az akkor elhunytak névsorát. A szentmise bevezetőjében elhangzott: „Minden időben voltak olyan sajnálatos események, amikor ártatlan, védtelen emberek ontották véréüket, – legyen az egy világháború, vagy éppen egy, az endrődihez hasonló 1935-ös esemény. Nekünk, mai embereknek, a tőlünk telhető módon mindent meg kell tennünk azért, hogy ilyen szörnyűségek soha ne fordulhassanak elő!” A szentmise végén, harangzúgás mellett együtt kivonultunk az áldozatok emlékművéhez, mindegyik kökoporsóra méceszt és koszorút helyezve, és a lelkükért imát mondvá.

Igy emlékeztünk, imádkozva.

„Adj nekik, Uram, örök nyugodalmat!”

A február 28-iki hatállyal lemondott XVI. Benedek pápa helyére március 13-án megválasztott **Ferenc pápa** (bal oldali kép) homíliája a péteri szolgálat megkezdésekor mondott szentmisén Szent József példája nyomán hangsúlyozta: őrizzük meg a teremtett világot, legyünk egymás őrzői. Felelősségünk ez a gondoskodás, enélkül pusztulás kíséri utunkat. Kérte, hogy őrkdjünk szívünk felett, mert a jó és a rossz szándékok a szívből születnek meg. Merjünk jók és gyengédek lenni mindenkiel, különösen a legszegényebbekkel! Ragyogtassuk fel a remény csillagát!

Segítő kéz egy életen át!

Kérjük, támogassa
ADÓJA EGYHÁZI 1%
a Magyar Katolikus
Egyház szolgálatát!

Technikai szám:
0011

www.katolikus.hu

Hírek a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvodából

Nyílt napok

Március 18-19-én nyílt napokat tartottunk iskolánkban. Ezeken a délelőttökön meg lehetett tekinteni a tanórákon folyó munkát. Hamarosan nagyon fontos döntést kell meghozni a nagycsoportos óvodások szüleinek, hogy gyermekük számára a legmegfelelőbb intézményt válasszák. Ebben igyekeztünk segítséget nyújtani. Természetesen a jelenleg nálunk tanuló diákok szüleit is nagy szeretettel vártuk iskolánkba. A nyílt napjaink célja az volt, hogy bepillantást nyerjenek az érdeklődők iskolánk életébe. Az eddigi vélemények szerint a szülők pozitívan értékelték az iskolai munkát.

Beiratkozás: 2013. április 8-9.

„Iskolakóstolató” a Szent Gellértben

Iskolánkat március 14-én délután meglátogatták a nagycsoportos óvodások és szülei. 5 állomáson teheték próbára ügyességüket, míg szülei Hunya Krisztina pszichológussal és Benéné Rojik Gabriella fejlesztő-pedagógussal folytatták kötetlen beszélgetést az óvodából az iskolába történő zökkenőmentes átmenetről. Sok hasznos tanács elhangzott, és lehetőség volt a szülői tapasztalatok megbeszélésére is. Mindeközben a gyerekek elkészítették a húsvéti hangulatot idéző kicsibéjüket, örömmel öltötték magukra a ministráns ruhát, lelkesen próbálták ki a digitális táblát majd a tornateremben felállított akadálypályát, végül pedig együtt falatoztak az iskola ebédlőjében a friss zöldségekkel díszített szendvicsekből. A sikeresen teljesített állomásokon csoki tojás volt a jutalmuk. Minden ovis névre szóló emléklapot és kisújságot vihetett haza az együtt eltöltött játékos délután emlékére. A mosolygós arcokból ítélve, sok élménnyel a tarsolyukban távoztak el iskolánkból kis vendégeink.

Ipekcs Edit
leendő elsős tanító néni

„A mi farsangunk”

Örömmel adunk hírt arról, hogy „A mi farsangunk” elnevezésű pályázaton - több megyei iskola közül - a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvoda 6. osztályos tanulói nyerték meg a fődíjat. Ennek keretében 2013 júniusának első hetében a békéscsabai Nimród Lovastanyán tölthetnek egy teljes napot. Lovaglás, állatsimogatás, kézműves foglalkozás, fürdőzés, grillezés a program. Kívánunk hasznos időtöltést, gratulálunk!

Március 15-i megemlékezés iskolánkban

„Valamikor szép tüzes napok voltak,
Most enyhe és derűs fénnel ragyognak.”

Hagyományainkhoz híven idén is a harmadik és negyedik osztályos tanulók emlékeztek 1848 forradalmi napjaira, az azt követő harcokra. Ünnepi műsorukban megelevenedtek az események, a márciusi ifjak, a 12 pont követelése, a szabadságharc dicső csatái, majd a bukás és a véres megtorlás.

Gyászszalaggal átkötött képletes fejfájuk alá koszorút helyeztünk, s megemlékeztünk azokról a gyermekekről is, akik áldozatul estek.

A műsorban közreműködött iskolánk énekkara, két nyolcadikos diákja is.

Méltó megemlékezésükkel újra átélhettük történelmünk nevezetes napjait.

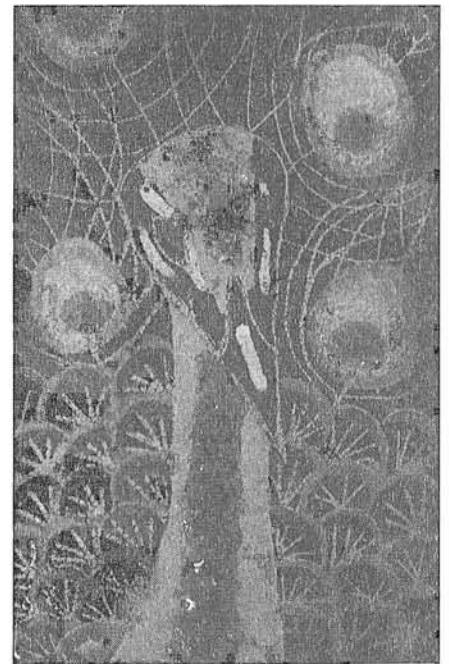

Versenyeredmények

Bendegúz Országos Anyanyelvi Tanulmányi Verseny megyei fordulójába tovább jutottak: Szabó Eszter, Tamás Zoé 2. osztály, Gubucz Szilvia 5. osztály, Bene Boglárka 6. osztály (fotó: bal alsó)

Simonyi Zsigmond helyesírási verseny megyei fordulójába jutottak: Kővári Lili, Izsó Réka 8. osztályos tanulók

A IV. Országos Kerámia- és Tűzzománckészítő Versenyen két szentgellértesi tanuló képviseli a Városi Alapfokú Művészeti Iskolát: Vass Biborka és Kiss Vivien 6. osztályos diákok

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczy Géza

SZENT HERMANN-JÓZSEF

premontrei, pap

Április 7.

*Köln, 1150-1160 között.

†Hoven, 1241 vagy 1252. április 7.

Hermann-József a középkori Németország legjelentősebb városából, a „szent” Kölnből származik, itt született valamikor 1150-1160 között. Családjá a polgársághoz tartozott, de elszegényedett. Tizenkét éves korában a steinfeldi premontreiekhez került, ahonnan Boldog Frigyes apát híres frízöldi (mariengardei) iskolájába küldték. Papként tért vissza Steinfeldbe, és rábízta a rendi templom irányítását; ehhez hozzátartozott az éjszakai örködés szolgálata is. Amint a premontreiknél szokásos volt, gyakran látott el lelkipásztori teendőket a kolostoron kívül.

Lelkivezetőként különösen nagyra becsülték az apácakolostorokban; a Züllich melletti Hovenben levő ciszterci nővérek kolostorában tartózkodása alkalmával halt meg 1241. vagy 1252. április 7-én.

A szent sok tekintetben igazi Rajna-vidéki ember volt: élénk szellemű, vidám lelkületű, tréfától sem idegenkedő, az emberekkel szívélyes és együttérző. Nemcsak kézművesként volt ügyes, hanem művészi adottságokkal is rendelkezett: egyházi énekszövegeket és dallamokat költött. Olyannyira tisztelte az Úr Krisztust, a Szűzanyát, Szent Orsolyát és vértanú társnőit, hogy rendtestvére és életrajzírója ezt sok csoda felsorolásával akarja kiemelni. Az a hír járta, hogy már tanulóként egy kölni Mária-templomban a gyermek Jézussal játszott. Híressé vált az a jelenet, mikor Mária-szobornak odakinálta almáját, az pedig megelevenedett, odanyúlt érte és magához vette. Még ma is mutatják a kölni Sankt Maria am Kapitol templomban a szobrot, amelyhez ez a legenda fűződik. A kolostorban Krisztus követésére és a Boldogságos Szűz szolgálatára törekedett. Úgy tűnt, minden világi érdeklődését teljesen legyőzte a földöntúli világ.

Hogy Krisztushoz külsőleg is hasonlóvá legyen, nagy vezekléseket vállalt magára: böjtölt, kemény fekhelyen aludt, minden kellemetlenséget és betegséget türelmesen elviselt. Az utóbbiak főként önmagával szemben gyakorolt nagy kíméletlenségének következményei voltak. Szerette, ha Jézus követése miatt az emberek félreismerik és kevésbé becsülik. Egykori játéka a gyermek Jézussal most a pap vágyává változott, hogy karjára vehesse az isteni Gyermeket. Egy látomásában ez be is teljesedett: úgy érezte, hogy az Eucharisziában a szenvedő, vérző Urat tartja kezében. Ebből fakadt aggódó óvatossága a szent színek érintésekor.

Hermann különös szeretettel tisztelte a Boldogságos Szűz Máriát. A lovagi költészetből kölcsönözve a szót, Máriát Úrnőjének és Rózsájának nevezte. Szeretete viszony-

zásaként csodás látomásokban volt része éjszakai örszolgálata idején. Egyik ilyen látomásában kezét egy angyal a Boldogságos Szűz kezébe helyezte, és eközben az új „József” nevet kapta. Szerzettestestvérei valóban Mária nőlegényének, Józsefnek és Steinfeld liliomának nevezték őt. „Mária káplánja”-ként is ismertté vált.

Ápolta továbbá Szent Orsolyának és társnőinek tiszteletét is. Ezek a Kölnben és a Rajna vidékén olyannyira kedvelt vértanúk éppen akkoriban kerültek a jámbor érdeklődés középpontjába, miután megtalálták az ereklyéiknek tartott csontokat. Elsőként énekelt egy himnuszában Jézus Szívéről; Mária őt örömet versben ünnepelte, és az Üdvözlőgyekek hozzácsatolásával a rózsafüzér-imádság előfutárai közé számítjuk. Szent Orsolya és szűz társai tiszteletére is költött szövegeket, amelyeket emléknappajkaira dallamokkal látott el.

Hermann szeretetből szenvedett, de szenvedésében ismét csak mélységes vigasztalást talált: méltó lett boldogító dolgok látására. Élettörténete szerint egy éjszaka, amikor a sekrestye ablakán át a csillagos égre nézett, megsejtette a teremtés lényegét. Csodás illatot érzett Mária nevének kimondásakor. Az Eucharisztia ünneplése alkalmával is kellemes illat áradt ki néha kelyhéből.

Hermann életében is nagyon szerették, és tisztelete halála után elterjedt az Eifel táján és a Rajna vidékén, sőt egész Németországban, a premontreiek által pedig más országokban is. A gyermek Jézussal és Édesanyjával megélt bizalmas kapcsolata miatt az anyák és gyermekek védőszentje. Halála óta a nép körében tanúsított tiszteletét a Szentszék 1958-ban erősítette meg.

(Szentek élete)

Néhány gondolat Endrőd kulturális életéről

Az endrődi kultúra párját ritkítja mind megyei, mind országos szinten. Elég csak egyedülálló nyelvjarását, népszokásait említeni, amelyeket ez a kis katolikus sziget a másvallásúak tengerében több mint két évszázadig hűségesen megőrzött. Ezek az értékek azok, amelyek formálják, vagy kellene, hogy formálják a mai kor emberének életét, gondolkodásmódját.

Nem vagyok endrődi, de gyökereim ide kötnek. Mint ilyen, képes vagyok a jelenlegi helyzetet tárgyilagosan és elfogultság nélkül szemlélni. Fájó szívvel látom, hogy sokak minden eszközt megragadnak ahhoz, hogy személyes önző érdekeiknek érvényt szerezzenek, és nem riadnak vissza attól sem, hogy a kulturális életet harctérre tegyék. Teszik ezt olyanok, akik nem is értenek hozzá.

És az a néhány ember, aki ilyen körülmények között is készségesen szolgálja az endrődi kultúra ügyét, minden tiszteletet megérdemel.

Lássunk tovább az orrunknál, mert kulturális értékeinkről, közös kincseinkről van szó, amelyek sokkal nagyobbak annál, semmint hogy a napi csatározások áldozataivá váljanak, mi pedig gyökértelen, tudatlan emberekké!

„Kik sok ügygyel s bajjal küzdjük ez életet,
Hozzád szent védnökünk, nyújtjuk kérelmünket:
A bűnnek bilincse már régen kötve tart,
Szűz szent Imre herceg, pártfogold a magyart!

Községünk ismerve magas erényidet,
Védnökül választott dicső szent, tégedet;
Mert te Isten előtt elnyerted a babért:
Esedezz, esedezz Endrőd községéért!...”

Egy nem endrődi

Fejezetek a régmúlt időkből IV.

Gyoma (II.)

Az 1596-iki romlás után Gyomát a XVII. században református vallású lakosok szállták meg.

1634-ben Diószegi Andrást rendelik ide papnak. 1685-ben pedig Solymosi Boldizsár volt a papja, de oly nagy nyomorban élt, hogy a túriaktól alamizsnát kért. Ez időbeli földesurairól csak annyit tudunk, hogy 1663-ban Szőlősy Mihály magáénak tartotta Gyomát s oltalom-levelet kért reá a nádortól. Lakosai közül pedig csupán Kecskeméti Mihályt ismerjük, ki 1680 táján a Túr és Szarvas közt levő határról tanúskodik.

1685-ben lakosai elfutottak s midőn 1698-ban a kincstári tisztartó végig járta a békésmegyei falvak helyeit, Gyomán húsz elpusztult házhelyet számlált meg.

1701-ben néhányan újra megülték a régi faluhelyet, mert visszahivogatta őket a még meglehetősen épen álló régi templom, de két év múlva futniuk kellett a ráczok elől. 1707-ben vagy 1708-ban megint megkísérelték a falu benépesítését, csakhogy ekkor sem lakhattak itt tovább két esztendőnél.

1709—1718-ig Gyoma lakatlanul állott.

A hosszú bujdosás alatt régi lakosai úgy elszéledtek, hogy 1719-ben ezek közül csak egyetlenegy, Józsa Lőrincz nevű, került vissza. A többiek mind ref. és ág. ev. vallású szökevények voltak. 1719-ben 27 rossz viskóban laktak s annyi erejük sem volt, hogy a romladozó régi templomot kijavíthatták volna, hanem állítólag csak nádfalú házban tartották az isteni tiszteletet. Ily állapotban kapta 1720-ban Harruckern János György s az ő gondviselése és pártfogása alatt az addig szökésre minden pillanatban kész lakosok még is csak megmaradtak, annál is inkább, mert az egei pusztát szabadon használhatták. 1729-ben már annyira vitték az ekkor már csupa ref. vallású gyomai lakosok, hogy vályogból új templomot építhettek maguknak. 1775-ben ennek helyébe új nagyobb templomot építettek, de most is csak vályogból. 1791-ben pedig e mellé tornyot raktak; végre 1807-ben felépült a mostani ref. templom. Ebben nagy kárt tett az 1816. január 29-iki nagy fergeteg, mert a templom tornyát egészen levetette. Az 1848. április 8-iki roppant tűz pedig 23 házzal együtt ezt is elhamvasztotta, de pár év múlva 10,500 forint költséggel a templommal együtt újra befedték. 1879-ben a tornyot tiz öllel felemelték s rézzel fedték be.

1735-ben a gyomaiak közül kilenczen vettek részt a Péro-féle lázadásban s ezek közül négy tért vissza. Az 1739-iki pestis sokkal nagyobb kárt okozott a községben, mert e szörnyű betegségben 485 ember halt meg. Mindamellett a lakosok annyira gyarapodtak, hogy 1750-ben már nem volt elég eddigi határjuk jószágaik tartására, hanem bérbe vették Póhalmot is. Ebből a határból 1773-ban 3495 (1200 négyszög-öles) holdat műveltek. Az 1788-iki fölmérés szerint szántóföldnek használható volt határából 14000 (1200 négyszög-öles) hold; legelőnek pedig 14,560; a nádas mocsár 6328 holdat foglalt el. Éppen a legmocsarasabb helyeken, Ványa és Gyoma között, több vitás terület volt s e miatt már 1755—56-ban határper keletkezett. Végre 1791-ben barátságos úton egyeztek ki a ványaiakkal. Újabb időben, hogy a régen önálló csudaballai pusztát is közigazgatásilag ide csatolták, Gyoma határa 38,955 kataszt. holdra emelkedett. A legelő elkülönítés a község lakosai és a földesúr között megyénkben itt történt meg legelőszőr, mindjárt 1832-ben. De a lakosság a neki átadott legelő miatt roppant zúgolódott s folytonosan perlekedett úgy, hogy 1834-ben a jegyzőnek és bírónak le kellett mondania. A panaszok, vizsgáló bizottságok egymást érték. Csak rendes úrbéri per vetett ezeknek véget.

1798-ban a Harruckern-örökösök Gyomát a szarvasi rátához osztották s így került a gróf Stockhammer család kezére. Nevezetesen 1806-ban gróf Stockhammer Ferdinándé lett. De 1829-ben vagyonát s közte Gyomát is zárlat alá vették s amint az alól felszabadult Gyomát 1836-ban haszonbérbe adta Szitányi Ulmann Franciskának, Wodiáner Móríczt nejeének. 1839-ben pedig ugyan-

ennek eladta. Már előzőleg Stockhammer Ferdinánd jószágkormányzó, Bujanovits Ágoston (1812—1829.) és Csepcsányi Tamás (1829—36.), uradalmi kastélyt s különféle uradalmi épületeket készítettek itten, 1836-ban pedig Ullmann Francziska fia Wodiáner Sámuel költözött ide le gazdálkodni. Csepcsányi, mint ág. ev. vallású hitfelelnek pártfogója, volt az, ki 1830-ban Berényből

német ág. ev. lakosokat telepített Gyomára. Ezek számára 1840-ben szerveztek lelkésziséget; templomot pedig 1863-ban építettek. E templom 1887-ben leégett, de az ág. ev. vallásúak buzgósgága csakhamar helyreállította azt.

A róm. kath. lakosok száma is mindinkább gyarapodott s azért már 1849-ben küldöttek ide lelkészhelyettest. Rendes plébániát szerveztek 1862-ben. 1877—78-ban báró Wodiáner Móríczt és neje Atzél Zsófia Hausmann Alajos terve szerint gyönyörű, román építésmódú templomot építettek itt Jézus szentséges szívének tiszteletére. A templomhoz van csatolva szent-kereszt tiszteletére emelt kápolna s ez alatt van a báró Wodiáner család sírboltja.

Még ezzel sem elégedett meg a báró Wodiáner család, hanem 1884-ben a templom közelében emeletes és pompás berendezésű árvaházat építtetett s az ott nevelt árvák gondviselését az irgalmas nénékre bízta.

A zsidók száma 1852-ben 139-re ment s 1868-ban építettek zsinagógát.

A Körözsön 1795-ben maga Gyoma községe épített hidat s ez tartott egész 1850-ig. Ettől kezdve két esztendeig kompon közlekedtek a gyomaiak, 1852-ben pedig az uradalom új hidat csináltatott.

— Nem régiben a Hármaskörözt egy átmetszés következtében a város mellől elvezették s az új meder felett megyénk vashidat építtetett. Az árvíz nagy kárt tett itt 1816-ban, továbbá 1830-ban. 1836-ban és 1847-ben a nagy terméketlenség miatt csaknem éhség ütött ki a lakosság között úgy, hogy a szegényeket több héten át táplálni kellett.

Gyoma 1719-iki lakosságának számát legfeljebb 150-re tehetjük. 1773-ban 191 telkes jobbágy, 107 házas zsellér, 81 házatlan zsellér, 18 iparos és 1 kereskedő család, vagyis mintegy 1490 lélek lakta. A házak száma 1773-ban 330; 1827-ben 736; 1850-ben 1107; 1890-ben 1807 volt. 1827-ben a lakosok száma 5244-re; 1852-ben 7806-ra és 1890-ben 10,867-re emelkedett. Ez utóbbiak közül 10,207 magyar, 596 német, 57 tót, 7 egyéb nyelvű. Vallásra nézve 803 róm. kath.; 7 gör. kath.; 6 gör. kel.; 698 ág. ev. 9038 ev. ref.; 2 unitárius; 8 egyéb keresztény; 305 zsidó.

Gyoma 1830-ban mezővárossá lön. 1840-től kezdve az egyik megyei esküdt itt lakott, 1877-ben pedig szolgabírói székhely lett.

Dr. Karácsonyi János:
Békés vármegye története (1896)
(folytatjuk)

Gyoma várossá petsetje 1830

Gyoma nagy-község pecsétje 1872

Endrőd néprajza

Rovatvezető: Szondi István

Márton Gábor: 1935. március 20. (részlet)

„- Ne féljete! Vaktöltés, riasztó lövés - süvöltött egy éles hang.

Még kétszer ismétlődött a fegyverropogás. Akkor már futott a tömeg. Taposták a halottakat, sebesülteket. Farkasinszki Lajos kosárfonó a szobor előtt feküdt vérben. Megjárta Doberdót, Isonzót, s itthon ölte meg a golyó. Bögre Sándor fiatal legény egy fáról zuhant le holtan. A négy gyerekes Polányiné a tér nyugati oldalán kapta szívébe a gyilkos golyót. Gyuricza Bálintné, aki egy hónap múlva szült volna, medencelövésben halt meg. Privóczi Imre fejtalálattal, Dinya Franciska szétroncsolt tüdővel fejezte be fiatal életét. Percek alatt kiürült a gyűlés színhelye. A frontot jártak a golyó sivításából tudták, hogy élesse lőnek. Gyoma, Szarvas, Mezőtúr felé futó utakon ömlött haza a megrémített nép. Dr. Cseh József a halottakkal és a nagyszámú sebesülttel foglalkozott. Hamarosan megérkezett Dr. Weisz Aladár községi orvos. Jó néhány sebesült Dr. Uhrin Nándor rendelőjébe sietett segítségért. Hordágyak kerültek elő. A községi rendőrök és községszolgák viszik a holtakat a községháza szárazbejárója elé.

A kis Ágival édesanyja a szomszédból jött ki, amikor apósa csaknem beléjük botlott:

- Be se jön kedves apám? – kérdezte a menyecske, mikor az utcaajtójukon túl lépkedett.

- Sietek lányom. Olyan szörnyű dolgok történtek. Emberekre lőttek a piactéren - s ajka valósággal reszketett.

- Nem esett tán valami baja - aggodal-maskodott a fiatalasszony.

- Nincs, nincs semmi baj. De jobb ettől minél messzebb lenni. Háború itthon, a faluban! Magyar a magyart öli.

Még beszélt valamit, de csak úgy magának motyogott, nem lehetett érteni. Sietve indult a Fazekasban lévő tanyája felé, melyet hat hold szikesre rakott.

Erzsébet asszony dobott a tyúkoknak eleséget és indult be a lakásba, mikor sógora támolygott be falfehéren az utcaajtón. Alig állt a lábán. A kislányt letette a bölcsőbe és odalépett a sógorhoz, hogy segítse székre telepedni.

- Ül már le sógor! Mi lett? Rosszul vagy?

- Embereket lőttek a piactéren.

- Csak nem sebesültél meg? Olyan fehér vagy, mint aki-ben vér sem marad - és aggódva fűrkészte a remegő férfit.

- Halottak is vannak. Nők is köztük.

- Apa is mondta. Az előbb futottunk össze. Szörnyű.

- Pista sógor is ott van.

- Szentisten, csak nem esett baja?!

Nyílt az ajtó, belépett a szomszédasszony, négyéves kislányával. Eppen frissen sült fánkot vittek egy tányéron kóstolóba.

Az utána következőket sok évvel később így mondta el nekem Erzsébet néni:

„Rájuk hagytam a kislányt a bölcsőben, és úgy rohantam, mint aki esztét veszítette. A tér üres volt. A templom mellett siettem, inkább futottam, hisz alig volt már lélegzetem.

Tudatlanul könyörgést mormogtam magamban: Uram, ne engedd, hogy férjemnek baja essék... A községszolga vödörből szórt szét fűrészpórt a téren, foltookban. A községháza kapujánál két csendőr őrködött. Hozzájuk siettem.

- Férjemet keresem. Gellai Istvánt. Azt beszéllek, megsebesült. Hol találom? Csendőr urak, segítsenek!

- Egyik, ha jól emlékszem Látkóczkinak hívták, azt mondta:

- Menjen haza fiatalasszony! Most nem lehet bemenni. Majd megtud mindent.

- Meghalt? - kérdeztem rémitően kétségbeesve.

A másik rám mordult:

- Mennyen a dolgáral Semmi keresnivalója itt asszonyoknak.

Ekkor ért oda apósom, aki útközben hazafelé hallotta, hogy az öregebb fia meghalt. A szelidebb csendőrről valamit beszélgetett halkan, majd odajött hozzám. Szó szerint ezt mondta: „Ereggy haza jányom! Majd én intézkedek. Nem asszonyoknak való dolog ez.”

Akkor már úgy sírtam, mint az eszelős. Nem is tudom, hogy kerültem haza. Arra emlékszem, hogy a szomszéd négyéves lánya ringatta síró Agnesemet. Én összerogyva a bölcsőre borultam. Akkor már tudtam, hogy vége fiatal boldogságomnak. Mikor apám hazatért, három szomszédasszony élesztgetett. Hogy megláttam apósom roskadt alakját, szerettem volna meghalni.

Másnap 100 pengő segélyt kaptam. Nincs a világnak annyi aranya, amivel megfizethették volna veszteségem. Aztán itt volt a szobánkban felravatalozva. Szép arca elrúitva a fejét átfúrt golyótól és a boncolástól. A fájdalmas Szűzanya szobra mellé tették. Egy költő még verset is írt róla. Az imakönyvemben őrzöm. Itt van, tessék olvasni!”

Ismerem Hidas Antal: Az endrődi sortűz c. versét. Elolvastam neki végig. Lassan ötven éve lesz, azóta másodsor is özvegy Erzsébet néni. Nagy orvos az idő. Második frigyét férje féltestvérével kötötte, s három derék fiút szült testvérül Agnesnek.

A lányát kérték a tragédia után, hogy állami intézetben felnevelik. Nem adta oda, mert akkor úgy érezte, ha az nem lenne mellette, a Körösbe menne.

Lopva felnézek, ahogy olvasom. Lehunyt szemmel hallgatja a balladát:

„Földnélküli Gellai István keljél fel.

Menni kéne, hallod-e már,

Menni kéne

Gyülekező sereggel.

Halott vagyok, nem kapok már erőre.

Aki élő, induljon mind.

Aki élő, az induljon előre.”

Látom, hogy az imakönyvből kivett zsebkendővel felszárítja a könnyeit.”

Gyoma néprajza

Rozsnyai Cs. Szabó István

Régészeti lelőhelyek Gyoma nagyközség területén VII.

GYOMA 4/145. sz. lelőhely EGE – A községtől K-re a Hármaskörös széles hullámterében a mai medertől kissé D-re a folyó régi „lemetszett” ágának K-i partján egy kiemelkedő hátsó rész van, mely a sárgás hordalékos talajtól is elűt szürkés színével (ami mindenképpen hajdan lakott területre utal). Ezt a hátsó részt csak egészen magas vízállás esetén borítja el az ár. A lelőhely DNY-i sarkában jól látszik az, hogy innen a gátépítéshez kb. 80-100 cm vastag réteget annak idején elhordtak. E - földmunkálatokkal a hajdani EGE falu (nagy valószínűséggel a mentett oldali – 4/144. sz. lelőhely – Ege falu korábbi előzménye) itteni részét teljesen megsemmisítették. Jól látszanak még ma is ennek nyomai; kemencék, paticos házalapok maradványai, cserépedények darabjainak ezrei. Mindez az 1970-es évek elején történt, amikor is az 1970-es „nagy víz” idején a gátakat megemelték, javították. A rombolásról, leletek bejelentéséről nincsen adat. Kévszár Árpád-kori lelet, de annál több XV-XVII. századi anyagot gyűjtöttünk. Rendkívül sok volt a felszínen az állatsont töredék, de jónéhány emberi csontmaradvány is előkerült. Ez utóbbi temetőhelyre is utalhat. Néhány szkíta-avar-kori kerámia töredéket, néhány Árpád-kori cserépbogrács töredéket, melyet egy későbbi kor emberei fenőkönek használtak. (Saját megfigyelésem, hogy 1986-ban innen beljebb a már leírt hátsó részből újabb nagymennyiségű földet hordtak el, rengeteg házalapot, lelet együttest megsemmisítve. Jelenttem a szarvasi illetékes múzeumnak, de leletmentés nem történt. Jőmagam a békéscsabai Munkácsy Múzeumba vittem több kilóra menő kerámia töredéket és egy - mint a restaurálás után kiderült - mesterséges középkori vas ollót.)

4/146. sz. lelőhely Páskomszél, egy 20-30 m²-es dombocskas területén igen gazdag Árpád-kori kerámia töredékekkel „behintett” terület van. Épületmaradványok nem láthatók, de minden valószínűség szerint a 144-145. sz. lelőhelyen ismertetett Ege falu kora-árpád-kori települése lehetett. Legtöbb kerámia bogrács töredék, csigavonalas díszítésű, bordásnyakú-ivelt edények töredékei, melyek e korra oly jellemzőek. Előkerült még YIV. századi fazékperem és jóval előbbi időből néhány szarmata-kori töredék.

4/148. sz. lelőhely közúti híd – a községtől K-re, ÉK-re a folyó Körös hullámterében kiemelkedő hátsó részét évtizedek óta vályogvető hely. Az őskorból számos töredék, hulladékgödör jelzi, hogy itt jelentős régészeti leletpusztulás történt a földkitermelés folyamán.

4/151. sz. lelőhely közúti híd – innen 1964-ben bronzkori raktárlelet került elő, félkész bronzeszközök, bronz rögök, stb. Hallomásból tudom, hogy ebben a „vályogvető” tömböt a helybeli MÉH telepen értékesítették (MÉH – korabeli fémfelvársárló). A békéscsabai múzeumban ebből a következők vannak leltározva; 30 db öntörög, 21 db sarlótörödék, 1 db kardpenge töredék, 2 db késnyele töredék, 1 db kés töredék, 1 db gombocskas, 9 db gyűrű és karperecdarab, 1 tokosbalta darabja, 2 db fűrész, 1 db lándzsahegy köpjűje.

4/157. sz. lelőhely – Tégláskertek. A teleki majortól ÉNY-ra egy hajdani meder DK-i partján kb. 700 m hosszban követhető a lelőhely (egybetartozik a 156. sz. lelőhellyel, amely az alábbi falu árpád-kori előzménye 500 m hosszban), itt zömmel XV-XVII. századi kerámia töredékekkel. A lelőhely közepe táján, ezt DK-ról határoló belső, hajdani vízfolyás, ma vízállásos rész, partján egy helyen igen sok téglatoromlék, embercsont-töredék van. Minden bizonnyal ezen a helyen állhatott a középkori elpusztult PÓHALOM temploma. Valószínűleg innen került elő egy 1550-ben vert schaffhauseni tallér, amelyet Csermák Kálmán uradalmi tisztartó küldött be a Nemzeti Múzeumba. 1935-ben gözeke szántotta a területet és rengeteg anyagot gyűjtött innen BEREZKI Imre tanár úr. Összegyűjtött jónéhány tégladarabot, kályhacsempe-edénytöredéket, patkókat, késeket, embercsontokat. A maradókat Csermák egy dögödörbe hordatta, hogy ne akadályozzák a további szántást. Dícséretére legyen mondva, beküldött a Nemzeti Múzeumba még egy 1581-ben vert rigai garast. Azután még több neves régész vezetett itt terepbejárást (MÉRI István, ZALOTAY Elemér, KOVALOVSKAI Júlia).

Megyeri János gyomai vadőr is sok mindent gyűjtött innen – löpatkót, örlőkövet, III. István-féle dénárt. Majd Varga János traktoros 1963-ban talált itt egy ezüstérem-kincsleletet, ebből 6675 db a Nemzeti Múzeumba, 138 db a békéscsabai múzeumba került. Az érme a következő királyainktól való: I. vagy Hunyadi Mátyás, II. Ulászló, II. Lajos, Szapolyai I. János, I. Ferdinánd az utolsó 1535. évi veret, tehát az elrejtés időpontja könnyen tehető a török megjelenése idejére. Ez a település eredeti nevén az Anonymus által is említett „Apróhalmok”-ból ered, APRÓHALOMEGYHÁZA. Tehát egyháza-templom egy kis halmon épült. Póhalom úgy lett belőle, hogy a szökezdő a-t mintegy határozott névelőnek fogták fel eleink később, s elhagyták, az r-t pedig nem ejtették ki. 1321-ben a Barsa nemzetségi birtokában tűnik fel

APROHALOMHAZA néven. Később is e honfoglaló nemzetségből eredő körszadányi NADÁNYI család kezén találjuk. 1420-ban POHALOM a neve, de 1433-ban oklevélben megint APROHALUMEGHAZA néven írják. Ványa szomszédja, 1475-ben SEMLYÉK Albert a falu bírja. 1479-ben lakosai SERES András, NADÁNYI Pál, KARÁCSONY Orbán, TISZAI György, THURI Balázs laktak 5 jobbágytelken, s a következőkön pedig CSABAI Barnabás, NAGY György, KISMARJAI KIS Lukács ültek. Az 1571. évi török defter szerint 31 lakott háza s temploma volt, 1652-ben Nadányi Mihály a ványai polgároknak elzálogosította, akik a török kor végéig uralták. 1733-ban feljegyezték, hogy a török által elpusztított templom maradványait a (mező)túri reformátusok hordták el templomuk építéséhez.

Közreadja: Cs. Szabó István

Jegyzetek

Rigai garas

RIGA ma Lettország (Latvija) fővárosa. 1581-ben a póhalmi faluhelyen talált „rigai garas” veretében e terület a világi német lovagrend s az orosz cárok hadművelési területe. Riga igen élénk forgalmú kereskedőváros.

Schaffhauseni tallér

Schaffhausen Svájc ÉNY-i kantonja, 1550-ben a veret évében is az volt.

A „túr-várad” (Mezőtúr-Nagyvárad) út

kereskedelmi forgalma amely a középkoron át végig itt húzódott a mai balai-póhalmi pusztákon, a hajdani „Ördögárok” tetején (ha úgy tetszik), mentesülve a vízállásos területek kellemetlenségeitől. Az „Ördögárok” némelek szerint a szarmaták védműve volt, mások szerint ennél régebbi. Így kerülhettek ezer kilométerekre innen kiadott pénzeszközök e tájra.

„Apróhalmok”

E tájon kiterjedt szarmata települések voltak s e nép temetkezéseit kis halmok alá rejtette, körülölelve árkokkal, csoportosan. Ma már ezek nem látszanak, mert az eke lesimította a területet. Valószínű, eleink ezeket még látták, s innen kapta APRÓHALOMEGYHÁZA nevét, latinul a krónikákban (Anonymus) „Parvi montes”.

Cs. Szabó István

SPORT

Újra pattog a sportpályán a labda

Mozgalmas márciusi hónap van a labdarúgók mögött. Március 2-án elkezdődött a 2012-2013. évi labdarúgó-bajnokság tavaszi szezonja. A három hónapos bajnoki szünet után felfokozott érdeklődéssel várta a rajtot mindenki. A téli felkészülés alatt kemény munkát végzett a csapat a bajnokság kezdetéig. A betervezett edzőmunkát elvégezték, sajnos azonban a kedvezőtlen februári időjárás miatt több edzőmérkőzés is elmaradt.

A bajnoki rajt hazai mérkőzéssel indult, ahol győzelmet várt mindenki a csapattól. Sajnos csak egy félidő jó játékra voltak képesek a játékosok, így a győzelem is elmaradt. A második forduló gyenge, tűz nélküli játékot hozott. A csapat edzője, Zsíros György az igen gyenge rajt miatt felajánlotta, hogy távozik a kispadról, ha ezzel segít a csapatnak. Az elnökség hosszas tanácskozás után, meghallgatva a játékosokat és az edzőt, úgy döntött, hogy elfogadja az edző lemondását. A csapat irányításával ismét megbízta a Farkasinszki László – Toldi Balázs kettőst. A két fiatal szakember már bizonyította rátermettségét, reményeink szerint meg fognak birkózni az elvállalt feladattal.

Az időjárás nem fogadta kegyelbe március második felében a csapatokat. A harmadik forduló a nagy havazás miatt maradt el, míg a negyedik forduló a sok eső miatt alkalmatlanná váló dévaványai sportpálya játéktér használhatatlansága miatt maradt el. Nagyon várjuk a tavaszt, hogy meg hozza a jó időt és a győzelmeket.

Az eddig lejátszott mérkőzések eredményei:

2013. 03. 02. Gyomaendrőd FC – Szeghalmi FC 1:1
G.: Farkas J.
Ifi.: 1:0 G.: Dávid I.

A mérkőzés kezdetétől támadólag lépett fel csapatunk ezen a fontos mérkőzésen, de az ellenfél sem feltartott kézzel kezdte a meccset. Több helyzetünk volt, ami a félidő végére góllá érett, így a vezetésünkkel zárult a félidő. A szünet utánra is vártuk a hazai támadásokat, de sajnos az ellenfél volt a kezdeményező. Csapatunk nem tudta felvenni az ellenfél ritmusát, védekezésre kényszerültünk. A félidő közepén vezettünk néhány kontratámadást, de ezek eredménytelenül zárultak. A mérkőzés végére a kapunkhoz szögeztett az ellenfél és három perccel a vége előtt egy távoli lövéssel ki is egyenlítették. A két ellentétes félidőt látva a döntetlen eredmény igazságosnak mondható.

2013. 03. 10. Békéscsabai MÁV SE – Gyomaendrőd FC 3:0
G.: --
Ifi.: 2:2 G.: Dávid I., Mile D.

Rossz minőségű pálya és kedvezőtlen időjárás fogadta a csapatokat a vasárnapi mérkőzésen. A hazaiak ehhez a körülményhez sokkal jobban alkalmazkodtak, támadólag léptek fel már a mérkőzés kezdetétől. A gyomaendrőd csapat kedvetlenül, erőtlően és igen lassan játszott. A hazaiak viszont lelkesen nagy akarással küzdöttek. Az első félidő közepén egy védelmi hibát kihasználva megszerezték a vezetést is. A második félidő sem hozott változást a játék képében. Szinte csak a hazai „mávosok” voltak a pályán és ez sajnos gólokban is megmutatkozott. A vendégek védelme átjáró házzá alakult, ennek eredményeként két hazai gól is született. A hazaiak minden csapatrésze felülmúlta a vendégekét és megérdemelten győztek ezen a mindkét csapat számára fontos mérkőzésen.

2013. 03. 16. Gyomaendrőd FC – Tótkomlói TC Elmaradt !!!
G.: --
Ifi.: G.: --

A hét közben támadt rendkívüli hóesés miatt sok pálya játékra alkalmatlanná vált, ezért az MLSZ Békés Megyei Igazgatósága az egész fordulót elhalasztotta. A mérkőzések új időpontja – 2013. május 15. szerda.

2013. 03. 23. Dévaványai SE – Gyomaendrőd FC Elmaradt !!!
G.: --
Ifi.: G.: --

A hét végére (péntek) heves esőzés alakult ki, emiatt a dévaványai sportpálya víz alá került, a pálya játékra alkalmatlanná vált, ezért az MLSZ Békés Megyei Igazgatósága a mérkőzést a kedvezőtlen viszonyok miatt elhalasztotta. A mérkőzés új időpontja később kerül kijelölésre.

Fülöp Zoltán

Köszönet az 1%-ért!

Az alábbi gyomaendrői civil szervezetek köszönik az eddigi jóindulatot mindazoknak, akik adójuk 1%-ával korábban is támogatták alapítványukat, egyesületüket. Remélik és kérik, az ez évi támogatást is. (2012-es lista)

Ha valahol változás történt volna, kérjük, értesítsék a Szerkesztőséget!

Endrőd Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány, célja az egyházi temetők karbantartása, újra megnyitásokkal kapcsolatos költségek fedezése, a templom belső felújításának támogatása.

Adószám: 18380761-1-04.

Szent Gellért Keresztje Egyesület, célja a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvoda támogatása.

Adószám: 18389980-1-04

Endrődiek Baráti Köre Egyesület, célja a hagyományok ápolása, az elszármazottakkal való kapcsolattartás.

Adószám: 19182030-1-04.

Élet Másokért Közhasznú Egyesület, célja a rászoruló gyermekek és felnőttek segítése, támogatása.

Adószám: 18384215-1-04

Honismereti Alapítvány, célja a helyi hagyományok megőrzése, publikálása, az Endrőd Füzetek, stb.

Adószám: 19056274-1-04

Hittel a Holnap Ifjúságáért Alapítvány, célja a Szent Gellért Katolikus Iskola támogatása.

Adószám: 18372276-1-04

Cukorbeteg Gyomaendrőd Klubja, célja a cukorbetegek oktatása, segítése.

Adószám: 18378272-1-04

Önkéntes Tűzoltó Egyesület Kiemelkedően Közhasznú Egyesület célja az élet és vagyoni védelme városunkban és környékén.

Adószám: 18371608-1-04.

Hallható Hang Alapítvány, célja a zeneiskola hangszerelőmányának gyarapítása.

Adószám: 18379383-1-04

Gyomaendrőd Városi Sportegyesület, célja a helyi ifjúsági és labdarúgó sport támogatása.

Adószám: 18370827-1-04.

Öregszülői Gyermekéért Alapítvány, célja a külterületen felnövő hátrányos helyzetű gyermekek közép és felsőfokú tanulmányainak támogatása.

Adószám: 18376184-1-04

Selyem úti Óvodáért Alapítvány célja az óvodás gyermekek kirándulásainak támogatása, az

óvodai felszerelések színvonalának javítása.

Adószám: 18379778-1-04

Kincs Az Életem Közhasznú Alapítvány, célja a Gyomaendrődön fogyatékkal élők segítése, a Gondozási Központ ez irányú tevékenységének támogatása, felszereléseinek javítása.

Adószám: 18386932-1-04

A Napsugár Óvodáért Közhasznú Alapítvány, célja a Szabadság úti és a Fő út 85 sz. alatti óvodák gyermekeinek tanulási, játékos feltételeinek jobbítása, az óvodák tárgyi feltételeinek javítása.

Adószám: 18386248-1-04

Templárius Alapítvány támogatja a „Segítsünk a rászoruló gyermekeknek!” jótékony célú adakozást.

Adószám: 18856617-1-04

Gyomaendrőd Mentőalapítvány: célja a mentőállomás berendezésének, felszerelésének és a mentéstechnikai eszközöknek a bővítése.

Adószám: 18376713-1-04

Mozgáskorlátozottak és Hadirokkantak Gyomaendrőd Egyesülete

Egyesületünk számára nagyon fontos bevételi forrást jelent az SZJA 1%-a, ebből tudjuk működésünket finanszírozni, céljainkat, programjainkat megvalósítani.

Adószám: 19057134-1-04

Rózsasági Iskola alapítványai:

A Rózsasági Iskola Diákjaiért Alapítvány az iskola tanulóinak és tanulóközösségeinek támogatására szolgál. (Tanulmányi versenyek nevezési díja, úti-költsége, nyelvvizsga díjak, tanulmányi kirándulások, kulturális tevékenységek, rendezvények.) Az alapítvány közreműködésével készült el a Hősök terén és a ligetben lévő játszótér.

Adószám: 18390162-1-04

Dr. Farkas János Tanulmányi Ösztöndíj Alapítvány

Célja a közép- és felsőfokú iskolákban tanuló diákok támogatása. Jelenleg több, mint 2 millió Ft alaptőke kamataival rendelkezik a kuratórium.

Adószám: 19062255-1-04

A Rózsasági Kálmán Diáksport Egyesület az iskolában folyó sporttevékenységet támogatja.

A befolyó tagdíjakból, pályázati forrásból sporteszközöket, felszereléseket vásárolunk, illetve a nevezési díjakat, úti-költséget finanszírozzuk.

Iskolánk kiváló sporteredményei többek között az egyesület támogatásának köszönhetőek.

Adószám: 18387139-1-04

RÉGI-ÚJ KISNAPTÁR

Biczó Tamás rajza, 1956

Az Endrődiek Baráti Köre közgyűlése Budapesten

Az Alma Mater Étteremben gyülekeztek az egymással találkozni kívánó elszármazott és itthon élő endrődiek 2013. március 2-án, szombaton.

A találkozóhoz Giricz Laci vetített képei, régi endrődi történetei, illetve a friss kiadvány, az endrődi tájszótár adták meg az alaphangulatot. És az a sok-sok baráti ölelés, a gyanúsán csillogó szempár, amellyel az újra találkozó földiek egymást üdvözölték. Mindez, persze, kijárt az először odaérkezőnek is: — Polányi? Hát persze! — Melyik Giricz? — Ó, tudom, hogyan tudnám...

Felköszöntöttük a 90 éves Duda Mihályt és a szintén 90 éves Hunyad Simon Péter tagtársainkat. Tisztelettel megemlékeztünk elhunyt tagjainkról: Sztanyik B. László, dr. Iványi Lajos, Gondiné Sima Gabriella, Szabó Béla volt tagtársainkról. Ott volt a polgármester úr, a Plébános úr, rövid látogatásra betoppant hozzánk Gergely Ágnes író is. Vendégünk volt Deli Sándorné is az unokájával. Balatonfüredről utaztak vonattal a találkozóra. Ők ugyan nem endrődiek, mégis eljöttek, mert Deliné édesanyja, aki endrődi születésű volt, annyi szép történetet mesélt Endrőről a családjának, hogy „ide akarnak tartozni” – mondták. Mint ahogy a nyári endrődi programra is el akarnak jönni – a programért is, de főleg az édesanya emléke miatt.

A közgyűlésen megbeszéltük a tavalyi évet, elterveztük a mostani. Ezt részletesen leírom, hátha kedvet kap a kedves Olvasó, és be akar majd lépni a baráti körbe: -

- Rózsashegyi Napok (2013. V. 10-11.). A második napon a Baráti Kör önálló programja: sétahajózás a Hármaskörösön; Márton Gábor tér névadó ünnepsége Nagylapason, ebéd a nagylaposi Birka Csárdában.

- Paprikáskrumpli-főző verseny Öregszőlőben

- Halászléfőző verseny (2013. VIII. 18)

- Pázmándi szüret (2013. szeptember)

- dísznóvágás (2013. október)

(A programokhoz Németh Editnél lehet jelentkezni a 06 66 284647 telefonszámon)

A közös ügyek megbeszélése után megebedeltünk, majd a baráti beszélgetések következtek.

Engedjék meg, hogy megosszam Önökkel egy érdekes megfigyelésem: akár több évtizede is vidéken vagy Pesten élő barátaim a beszélgetések során – ahogy a szívük is kinyílt – egyre többször használtak endrődi tájszavakat, és szinte mindegyikük lassan áttért a gyönyörű endrődi zárt ē hangra is (ember, gyerek). Talán mindezt maga se vette észre...

A búcsúnál újból ölelés, és az ígret: — Viszontlátásra Endrődön!

Várunk Benneteket!

Németh Eszter

2013. áprilisi programok - Gyomaendrődön és környékén

Április 02.	kedd	II. Gyomaendrődi Nyílt Egyéni Amatőr Tekebajnokság	Rubin Szabadidőközpont területén
Április 06.	szombat 15-17 óra	Hálaadó ünnepi Istentisztelet	Református Templom
Április 08.	hétfő 8.30-14 óra	Nemzetközi Roma Nap	Regionális Roma Közösségi Ház
Április 13.	szombat 14.00-18.00 óra	Cefrekészítés ABC-je Szakmai rendezvény	Hárs Hotel Konferencia terem
Április 18-19-20	Csüt.-pén.-szom.	VI. InternetVers Fesztivál	Katona József Művelődési Központ
Április 20.	15.00-18.00 óra	X. Tudományos Néprajzi Konferencia	Népház - Endrődi Közösségi Ház (emeleti konferencia terem)
Április 26-27-28.	pénntek, szombat, vasárnap	XV. Nemzetközi Sajt- és Túrófesztivál	

A programokban esetlegesen bekövetkező változásokért felelősséget nem vállalunk. Szerkesztőség

Hírek a Rózsahegyi Iskolából

Iskolánk Szülői Munkaközössége jótékonyági bált rendezett a Bowling étteremben. A nagy létszámú rendezvényen részt vett Andó Ágnes a Gyomaendrődi Járási Hivatal vezetője, Várfi András polgármester, a társintézmények és a partner civil szervezetek vezetői is. A jó hangulatú retró-bulin Oláh Péter szolgáltatta a zenét. A rendezvény bevételét az osztályok kapják, valamint játékokra és a leendő elsősök megajándékozására fordítja a szülői szervezet.

Köszönjük mindenkinek, aki szervezésével, munkájával, részvételével, adományával hozzájárult a rendezvény sikeréhez.

Ritka ásványokat és őskövületeket láthattak a gyerekek három napon keresztül az iskola zsibongójában egy nekik szóló izgalmas előadás kíséretében.

Nyílt napok keretében látogattak el iskolánkba a nagycsoportos ovisok és szülei. Ismerkedtek az épülettel és a leendő tanítókkal, tanórákon és foglalkozásokon vettek részt. Megnézték a kislebábégetést, játszottak, énekeltek, tornáztak, díszeket készítettek és végül meguzsonnáztak.

Az érdeklődő szülők is megtekinthették gyermekük tanórát. Nagy örömünkre sokan éltek ezzel a lehetőséggel.

Régóta várták már a gyerekek az amőba bajnokságot. Az osztályon belüli mérkőzések után a nagy érdeklődéssel kísért verseny döntőjében Botos Pongrác 7.b osztályos tanuló szerezte meg az első helyet, míg Nedró Balázs lett az ezüstérmes, Dudics György 6.b pedig a bronzérmes.

Az iskolavacsorán nagy sikert aratott a Hungária

Előadás közben kézbe vehették a gyerekek az ásványokat

Az óvodások nagyon jól érezték magukat az iskolában

Furulyaszó színesítette az ünnepi megemlékezést

A 165 évvel ezelőtti forradalmi napokra és a szabadságharc eseményeire emlékeztünk az énekkar és az irodalmi szakkör tagjainak részvételével. A megemlékezést iskolagyűlés követte, amelyen Farkas Zoltánné intézményvezető tájékoztatta az iskola közösséget az eredményekről, eseményekről. A szép eredményt elért tanulókat megdicsérte.

Az iskola életéről további információkat, képeket találhatnak az iskola honlapján: www.rozsahegyiiskola.hu

Kedves Szülők! Tisztelt Adózó Állampolgárok!

Szeretnénk figyelmükbe ajánlani az iskolánk mellett működő alapítványt, amelyeknek működését adójuk 1 %-ának felajánlásával tudnak támogatni.

A Rózsahegyi iskola Diákjaiért Alapítvány

Célja: Az iskola tanulóinak és tanulóközösségeinek támogatása. Tanulmányi versenyek nevezési díja, útiköltsége, tanulmányi kirándulások, kulturális tevékenységek, rendezvények támogatása.

Az alábbi tevékenységekhez nyújt anyagi támogatást:

- Lengyel testvérvárosi kapcsolat ápolása,
- Tanulmányi versenyek nevezési díjai, nyelvvizsgadíjak,
- Kulturális tevékenységek és rendezvények,
- Tanulmányi kirándulások, versenyek utazási költségei.
- Továbbá az alapítvány közreműködésével épültek meg a Hősök terén és a ligetben lévő játszóterek.

Adószáma: 18390162-1-04

Amennyiben az alapítvány céljával egyetért, tisztelettel kérjük, hogy a befizetett adója 1 %-ával támogassa a fent felsorolt tevékenységeket!

Cilike, a virágtündér...

(írta: Benke Mária)

Kitavaszkodott, a levegő langymeleg volt, a nap csodálatosan sütött, a kis tavaszi virágok bontogatni kezdtek szirmalkat.

Téltündér összehívta kis csapatát, és pihenni küldte őket. Hosszúra nyúlt a tél, elfáradtak szegények.

Tavasztündér helyébe lépett, kis virágtrombitáján összetoborozta az ő tündér-legénységét. Elmondta, mint minden tavaszal, hogy mi a tennivalójuk.

Majd jól körülnézett a virágtündérek között, és Cillike két nem látta sehol. Tudta, hogy Ő a legizgágább kis tündér az összes között. Kereshni kezdte, érdeklődött, ki tud róla, de a többi virágtündér csak széttárta a szárnyacskáját...

Cilike éppen nagyot nyújtózott, téli álmából ébredt egy odvas fa jó meleg száraz fűvel kibélelt belsejében.

- Juj, de jól! – mondta.

- Megérkezett a tavasz végre, most már eljön az én időm, megkeresem a társaimat.

Lassan előmerészkedtek a méhecskék, darazsak, zümmögve köszöntötték Cilit és szóltak neki, hogy már tavasztündér elgazdát tartott és kereste Őt.

Cilike a szitakötővel beszélgetett éppen, fontos mondanivalójuk lehetett, mert észre sem vették a lódarazsat, aki mély hangján üdvözölte mindkettejüket.

Majd legyintett: - csajok, csacsognak vég nélkül...

A hóvirág, a tózike bontogatta szirmait, de nyilladozott a jácint és a nárcisz is boldogan, már a méhecskék is meglátogatták. Kati mama kertjében ezernyi tulipán nőtt, növegett, de még nem nyílt ki egy sem.

Cilike bosszankodott, hogy el akarják foglalni a helyét a méhecskék.

Kati mama kertje olyan volt, mint egy tarka virágszőnyeg.

Rengeteg virág volt kora tavasztól, késő őszig benne, minden nyílt, virágba borult az egész kert csodás képet mutatott.

Cili befészkelte magát az egyik virág kelyhébe, és pihengetett, élvezte nagyon a napsütést.

Kati mama halkan egy dalt dúdolt, közben öntözőkannával vizet adott a növényeknek, amitől Cilike vizes lett, majd bosszúsán megborzongott.

Miért nem látja őt Kati mama, minek locsol rá vizet?

A bosszúságát még fokozta, hogy az egyik méh rászállt pont az Ő virágjára, virágporgyújtás közben megszurta fullánkjával Cillike orrát.

Cili feljajdult:

- Nem tudsz vigyázni, te buta? – kérdezte.

- Jaj, bocsáss meg, nem vettelek észre – motyogta a méhecske.

- Nagyon vicces, a mama sem vett észre és jól meglocsol, csurom vizes lettem, látod?

A szitakötő kacagott, hogy szinte a könnye is kicsordult...

- Cili, Cili! – mondta, ez nem a te napod.

- Hát nem! – válaszolt a virágtündér síró hangon, alig tavaszodott ki, és már ennyi sérelem ért, nem borzasztó?

- Ugyan már! Az csak egy kis víz, hamar felszárad a napon, a fullánkzsúrás miatt pedig picit viszketni fog az orrod, ennyi az egész, fogd fel pozitívan a dolgot.

- Jó, jó – mondta kissé megenyhülve Cili -, de azért vigyázhatnátok, nem?

- Nohát, előkerültél? – kérdezte tavasztündér Cilit.

Cili rögtön panaszkodni kezdett, be nem állt a szája. Mire megmutatta volna vizes szárnyait, már meg is száradtak.

Egy vízcsepp csillogott a napfényben, mint egy tűkör, Cili nagyon hiú volt, ezért nézegetni kezdte magát, illegett-billegett a csodás napsütésben.

Gondolta, hogy olyan szép, hogy a többi tündér a nyomába sem léphet...

Mire ide ért a gondolataiban tavasztündér feladatokkal bírta meg.

Nem volt nyéere, de nem mert ellentmondani.

Kati mama elfáradt és leült a kedvenc kerti székébe, behunyta a szemét és élvezte a nap sugarainak melegét. Bundás, a kuvasz azonnal a lábához hevert, a mama megsimogatta kedvesen, s így szólt:

- Ugye Bundás Te is élvezted ezt a finom tavaszi illatos levegőt és a napsütést?

- Vau, vau – válaszolt s nagyot nyújtózott.

- Pihenjünk itt egy keveset, a hosszú tél után nagyon jól esik – mondta Kati mama, azután sütünk egy finom süteményt, mert elmegyünk meglátogatni a beteg barátnőmet.

- Hurró! – mondta Cili a mama kontyán üdögölve.

- De jól! – előbb sütít sütünk, azután meg vendégségbe megyünk...

- Minek örülsz annyira? – kérdezte a szitakötő. Cili elmesélte.

- A virágtündéreket nem látják az emberek, ez a baj.

- A bundás sem lát, ügyet sem vet rám... panaszolta.

A sütemény jól sikerült, a vendégség is, már a barátnője jobban volt Kati néninek, örült, hogy meglátogatta, jól elbeszélgettek.

Kati mama megkérdezte, hogy emlékszik-e arra a dalra, amit lánykorukban énekeltek, s dúdolván rákezdett.

Ma reggel folyton ez a dallam volt a fülében, nem tudott rájönni, hogyan is volt.

Regina néni a dallam alapján elkezdte, majd nevetve énekelgettek együtt.

Tényleg így van – mondta Kati néni, - milyen régen volt...

Esteledett, hazaindultak, Cili már álmosodott és elaludt Kati mama kontyának csatján.

Reggel kezdődött minden előről. Minden nap egyforma és mégis más volt. Cili nagyon élvezte a napsütést, egyszer csak elsötétült az ég, dörögni kezdett, s megeredt az eső. Tavaszi zápor, jót tesz a növényeknek, gondolta.

Majd az eső elállt, kisütött a nap és csodaszép szivárvány húzódott az égbolton.

A mama kinn gyönyörködött benne az udvaron, a tündérek is örültek a szivárványnak.

A tavasz-nyár átmeneti időszaka a legszebb a kertben mondta Kati néni – csak így maga elé. Cili helyeselt, de ezt persze a mama nem hallotta.

A finom virággillat keveredett az almás-pite illatával.

Cili nagyot szippantott a csodás illatokból és elégedetten mondta bundásnak:

- Én olyan boldog vagyok!

- Milyen kevés is elég a boldogsághoz, nem igaz?

Bundás ásított és morgott rá valamit...

Jól megfértek Kati mama kertjében a virágok, bogarak, állatok és a láthatatlan tündérek is...

HÍREK, ESEMÉNYEK A KIS BÁLINT ÁLTALÁNOS ISKOLÁBÓL

A Kis Bálint Általános Iskola sikerei matematikából

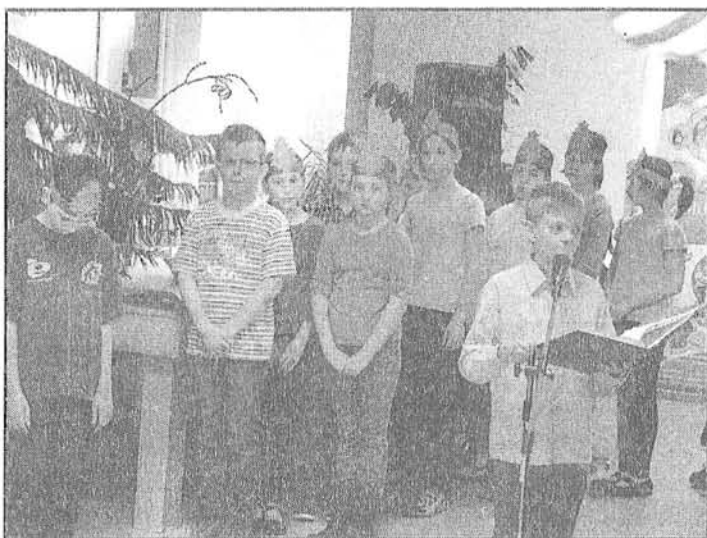
Két rangos versenyen is eredményesen szerepeltek tanulóink. A Zrínyi Ilona Matematika Verseny megyei fordulóján Bödör Balázs 7. b osztályos tanuló nyolcadik, Dell Csenge 8. b osztályos tanuló kilencedik, Nagy Noémi 8. a osztályos tanuló tizenegyedik helyezést ért el. Csapatversenyben az iskolánk megyei ötödik helyezést ért el. A csapat tagjai Csenge, Noémi és Balázs mellett Tótká Attila 7. c és Tóth Bálint 8. b osztályos tanulók voltak.

A Varga Tamás Matematika Verseny megyei fordulóján Bödör Balázs negyedik, Tótká Attila nyolcadik, míg Dell Csenge tizedik helyezést ért el. Bödör Balázs bejutott az országos fordulóra is. Felkészítő tanárok: Fekécs Éva és Palicskáné Szegedi Katalin.

Matematika versenyzők

V. Dél-alföldi Zöld Diákparlament

2013. március 12-én a Kis Bálint Általános Iskola rendezte az V. Dél-alföldi Zöld Diákparlamentet, melynek témája: a papír volt. A régió ökoiskolái közül 16 intézmény képviselőit láttuk vendégül. A megnyitó során köszöntőt mondott Várfi András Gyomaendrőd város polgármestere és Saly Erika, az Oktatás- és Fejlesztési Intézet munkatársa.

Ökoiskolás múltunkból az iskola környezetvédő kommandóinak kedves emlékeiket elevenítették fel Szurovecz Zoltánné tanárnővel.

A 4. b osztály mesejátéka hangulatos bevezetés volt a munkához, majd a küldöttek megválasztották a diákparlament elnökét. A továbbiakban három szekcióban dolgoztak a diákok, ahol szakemberek segítettek a munkájukat.

- Erdő szekció: erdőtelepítés, az erdők helyzete hazánkban és a világban, vezetője: Czanka Gábor, a Körös-Maros Nemzeti Park erdészeti felügyelője.

- Papírszekció: a papírgyártás folyamata, környezeti hatásai, vezetője: Szőke Zoltán, a Gyomai Kner Nyomda Zrt. Termelési Igazgatója.

- Újrahasznosítási szekció: a szelektív gyűjtés, a papír újrahasznosítása, vezetője: Saly Erika, az OFI munkatársa, a Magyar Környezeti Nevelési Egyesület elnöke és Bonyhádliné Pásztor Enikő, a Körösök Völgye Natúrpark Egyesület környezeti nevelője.

A szekciók munkájának eredménye egy közös állásfoglalás volt, amit az egész diákparlament elfogadott. Ezután egy fát ültettek közösen az iskola udvarán. A nap zárásaként a vendégek többsége látogatást tett a Gyomai Kner Nyomda Zrt. üzemében.

A diákparlament főszervezője: Kovácsné Nagy Katalin tanítónő volt.

A rendezvény támogatói: Kis Bálint Általános Iskola vezetősége, nevelőtestülete, a Gyomai Kner Nyomda Zrt., Róza Kft. Térségi Szociális Gondozási Központ valamint az Iskola Szülői Munkaközössége. Köszönjük áldozatos munkájukat!

Anyanyelvi verseny

A Kis Bálint Általános Iskola három 5. osztályos és három 6. osztályos diákja 2013. március 22-én Körösladányban volt, a Tükör Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézményben, ahol a Tehetséggondozási program keretében Békés megye nyolc település iskolájából a legtehetségesebb „anyanyelvészek” mérték össze egyéni – és csapat tudásukat.

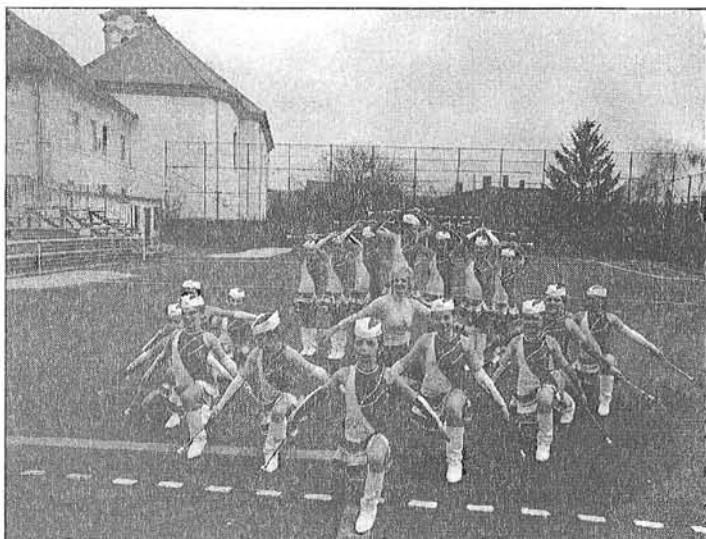
Ladányi Sára 5. a osztályos tanuló egyéniben: harmadik helyezést ért el, az iskola csapata pedig: a második helyezésnek örülhetett. Csapat-tagok: Ladányi Sára, Almási Lili, Gál Bence, Welgert Csenge, Szmolnik Alexa, Varjú Dániel. Felkészítő tanárok: Kónya Márta, Hunya Jolán és Forgácsné Gyetval Krisztina.

Az év első mazzorett versenye

A Magyar Majorette Szövetség és a dunaföldvári LÖFAN Mazzolett Csoport rendezésében került sor a „A és B” kategóriás Országos Mazzolett Versenyre 2013. március 23-án.

A **gyomaendrődi Színfolt Mazzolett Csoport Margaréta** táncosai, a haladó mazzolettek életük első versenyén vettek részt. Izgalmas kíváncsisággal várták a Margaréták az utat, a versenyt. Két koreográfiát kellett bemutatniuk. Kora délután felcsendültek az ismert dallamok, majd este az eredményhirdetésen a jó minőségűnek örülhettek, hiszen B kategóriában: **ezüstminősítést szereztek**. A legnagyobb táncosok közül egy nagylány két botos szólóformációs versenyszámával a dobogó legmagasabb fokára állhatott, **Latyák Brigitta arany érmet**! Köszönöm a mazzolettek kitartását, a szülők folyamatos támogatását, lelkesítését, amiért elkísérték a gyerekeket a versenyre.

Hunya Jolán
a Színfolt vezetője

Margaréták

Irodalmi oldal

Költészet napjára

József Attila születésnapjára két Gyoma – Endrődi költőnk verseiből válogattunk, tisztelegve a magyar költészet előtt.

Szilágyi Ferenc
epigrammái

Anyanyelvemhez

Napfényem, levegőm vagy, nélküled írni se tudnék!
Írni se? Élni se tán – szívbeli édesanyám!

József Attila
(1905-1937)

Újra idéznek. Háromszor temetett el e szörny kor,
s most – kicibálva megint – fűjjam a szólamaik?
Mondanám: ingyen sem szolgálhatok olyan hatalomnak
amely lélekben aljasul elnyomorít;
s nem csak lélekben: droggal, sze(k)sszel nyomorít már
szellemi szmogjukban hogy fölívóltsz: Levegőt!

Márai Sándor
(1900-1989)

1.

Mint Mikes, elmentél, s soha többé zágoni Kassád
nem láttad, de szavad – mint Mikesé – hazatért:
por s hamu, köd; tested nem nyugszik a kassai domban,
Zágotól Pozsonyig millió szívbe pihensz.

2.

Márai Mikesére

Márvány-tengerpart, Oceánium? egy ez a Tenger:
sós vize, mint könnyünk, marja örökre szemünk.
„Látjátok feleim” - elment, porrá leve ő is:
kassai polgárok hű szívü, tisztá fia.
- S Zágon, Kassa fölött im, örökre fénylik a csillag
egy nép éjein át rezgve örökre reményt.

3.

Márai Sándor 100. születésnapján

100 éves volnál – s a kegyes Sors óva meg attól,
hogy lásd: tankok után Bank lövi szét a hazát.
Mert nem az Angyal szállt le a mennyből, ámde az ördög
jött a Pokolból föl, s ránk szögezé szigonyát.
Mert nagy az éjszaka már, s ridegebb, mint volt ama Télen,
melyben az angyalod itt szólta az égi ígét. -
Boldog vagy, Mester, nem látod a Fád, a sugárzót:
fosztva le és sunyva hull a kukákba alá:
mint a névtelen és temetetlen tegnapi hősök,
kikhez a hóhér jár már koszorúzni, hiun.
Fél évszázad után a karókon művi Szabadság
leng, s a jogállamiság: sanda kalózlobogók.
Zugjon a Tengerrel a szavad, poraid, sose nyugvón,
míg lent az Angyal jól!...

Az epigramma befejezetlen.

Gergely Ágnes
(1933)

Az Útérintő megjelenése alkalmával

„Egy jó mondattól – mondád – szétválhat a tenger:
megmenekül az Igaz általa, s veszhet a rossz.”
És jó mondat akár új Földet nemzhet s Eget, mint
hajdan az Ige, a Szó új univerzumokat.
Érezd hát, Költő, az isteni terhet, a tollad
szárán: tengelye új Tejutaknak akár.
Egy jó mondattól válhat a Vérözön is szét,
győzhet a Jó, s tűnhet örökre a Rossz.
Isteni tett bizony ez, hiszen egykor e mondat, a Légyen
választá el a fényt s rettenetünk: a vak éjt,
mint Te is a tollad a „légyen!”-jeivel gyűjtsz egyre világot –
űzve a zord Éjt el... fény kerubinja, lobogj!

Gergely Ágnes
Hálaadás-parafázis

Szememnek Weöres nyitott új mezőt,
Illyés tanított ízére a dalnak,
és Pilinszky, hogy meg se hajoljak
a korszellem s a kordivat előtt.

Elkészt idöm egén ök lobogtak,
mint fároszok, vezérlő tűzjelek.
A deszka: vers, ezt Ágnes mondta meg,
s Vas Pista, hogy a visszhang is vacoghat.

Negyventől tettem magasra a lécet.
A kicsi térben megidéztem Yeatsot.
Ők lánggal égnek, én vagyok az emlék.

Oltárom nincs. A század félhomályán
hat nagy halottat burkol gézbe hálám.
Bárcsak a porban lábnyomuk lehetnék.

Pannon ég alatt

A préház alatt megfordul az út
jobbra lehajlok s látom a falut

a kékre csiszolt hegyi utakon
idegen vagyok kíváncsiskodom

ember sehol csak szőlő és akác
antennák alatt homokból a ház

pincék között és pannon ég alatt
szürke próféta kis számár halad

gyöngyház fülével hátrainteget
ez volt a tisztos plebejusnegyed

ötszáz év előtt itt hagytak nyomot
kordéjukkal a kalmár vándorok

innen nézték a haragos időt
a szelíd pékek és a bábsütők

s a várból visszaszólt a zene tánc
és olasz fényével a reneszánsz

s amerre egy-egy kordé elhaladt
utak nőttek a pannon ég alatt

s barna kaftánját meghúzva magán
az én őszám is erre jött talán

s ahol ost én az útszélen megállt
körülnézett és felve prédikált

vagy az a másik az a józanabb
ihol csinált szattján topánokat

és szépanyám kis sárgaszemű nő
nézte hogy kutya ne szökjön elő

kicsapta játszani a gyereket
és énekelt és füveket szedett

s a zsoldár és a cserszag szerteszállt
a dombok körül járta a határt

széllal vesződött télben áttelelt
a férgek nagy gyomrából újrakelt

így jártak mind a lábnyomuk ezüst
jöttek hivatlan szépen mint a füst

s ahogy én védem a magam rögét
őket is megvédte a pannon ég

innen is túl is kéklik az az út
hát menjen innen fusson aki tud.

Izès Izek

Április

Csirkezuza egytálétel

Két fej vöröshagymát kevés olajon megfonnyasztunk, kevés pirospaprikát teszünk rá, azután hamar (hogy a paprika meg ne keseredjen) hozzáadunk meg tisztított, feldarabolt csirkezuzáat kb. fél kilót. Kevés vizet adunk hozzá és zsírára pirítjuk. Ezt megismételjük még háromszor. Azután hozzá adunk valamennyi lecsót, sót, 2-3 deci vizet és puhára pároljuk. Ekkor hozzá teszünk cikkekre vágott burgonyát, akár egy kilónyit is, szükség szerint vizet, majd kislángon rotyogtatjuk a burgonya megpuhulásáig.

Seidl Ambrus

FENYŐ FŰRÉSZÁRU

deszkák, OSB lapok, lécek, kerítéslécek, pallók, szegőlécek, gerendák, lambéria

TŰZIFA
bükk, tölgy, akác, akácfaoszlop

KAPUFA BT. Gyomaendrőd, II. ker. 467.
06/70 513-95-14
A kondorosi úton, a vásártér után.

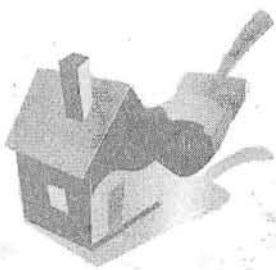
METÁL STOP KERÉKPÁR ÉS SZERELVÉNY ÜZLET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szervíz

Tornádó elektromos kerékpárok,
gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények,
hűtőszekrények, fa-

gyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika,
szegek, csavarok, zárok, lakatok,
fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44.
Tel.: (66) 386-909

**Hitelletőség! Minden kerékpárhoz
értékes ajándékot adunk!**

Minden felületen otthon vagyunk!

Vállaljuk lakásának teljes körű felújítását, elképzelései szerint!

*Munkáink garanciálisak,
kivitelezésének a legfőbb
szempontja a lehető*

legjobb minőség elérése a legmegfizethetőbb áron!

A felmérésünk, ami az írásos árajánlatot is tartalmazza, teljesen ingyenes.

PROFILJAINK:

- festés, mázolás, tapétázás
- homlokzatszigetelés, hőszigetelő rendszerek
- gipszkarton falak, álmennyezetek, előtétfalak, boltívek
- rejtett világítások, gipszkarton díszítések, dobozások
- laminált parketta lerakása, parkettacsiszolás
- fürdők, konyhák burkolása, kőműves munkák
- tetőterek beépítése, szigetelése
- nyílászárók, ajtók, ablakok cseréje
- bontás, sít elszállítás
- vizes falak szigetelése
- házak külső homlokzatának szigetelése, színezése
- hidegburkolás (csempe, járólapp, márvány, gránit lerakása,
- ill. téglalrakása)
- melegburkolás (PVC, linóleum, szalagparketta, laminált parketta,
- padlószőnyeg, dekorpanel rakása és fektetése)
- állványozás, állványok bérbeadása (gurulós, homlokzati)

LÁTKÓCZKI LÁSZLÓ • Telefon: 06/70/381-4227

Házhoz jön a fodrász!

Szeretettel várom minden kedves régi és új vendégemet teljes körű női-, férfi és gyermek-fodrászatomban.

Ígény szerint házhoz is megyek! Hétféveken is!

Látkóczkiné Erdős Magdolna
GYOMAENDRŐD, KULICH GY. U. 61.
Telefon: 06/70/312-5037

Nysz.: 21381-2007

Nyelvtanfolyamok, kezdőknek és haladóknak:

Egyéni oktatás 2.000Ft, páros 1.500Ft, kiscsoportos 800-1.000Ft

Időpont megegyezés szerint: heti 2,4,6 óra; reggel, délután, este

- 40 órás alapozó külföldi munkavállaláshoz
- 60 órás általános tanfolyam
- nyelvvizsga tanfolyamok szintfelmérés alapján: középfokú német – március elején indult – még csatlakozhat!

www.tudasodajovod.hu

Tudásod a jövőd!

A benyújtott angol és német tanfolyamok indításáról sajnos semmilyen információt nem kapunk, ezért hallgatunk.

Várjuk a projektiroda pozitív döntését!

Adáig is 20-30 órás kedvezményes tanfolyamokat ajánlunk: 500-600Ft/6

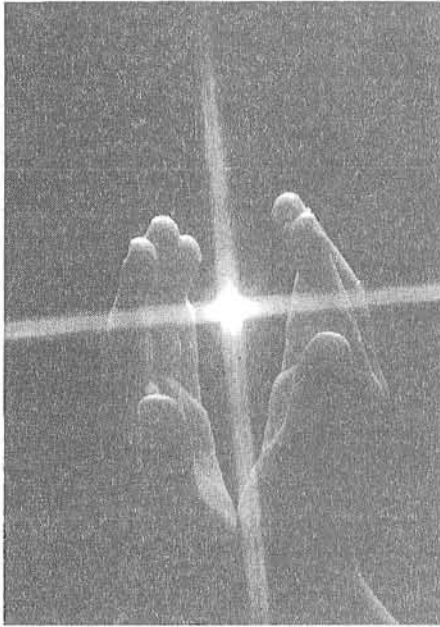
Többet megtudhat a honlapunkról www.internyelvstudio.hu

20/2297022, info@internyelvstudio.hu

Cégek részére pályázati keretből támogatott nyelvi képzések

Inter Nyelvstúdió, Kossuth út 18. hétfő-péntek: 14.00-18.00óra

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGIBA KÖLTÖZTEK

„Nem mitrak el ők, kik szívünkben éltek:
Híába szállnak árnokok, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékeztünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

DÉVAI GIZELLA hunyai lakos, a mindenki által ismert „Dajka néni” március 12-én 87 éves korában csendesen visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják szerettei

FARKASINSZKI PÉTER TIBOR, aki Hunyán élt, március 8-án, 74 éves korában, otthoni tragikus baleset következtében váratlanul az Égi Hazába költözött. Gyászolja: felesége, lányai, unokái és a rokonság

SZABÓ BÉLA hunyai származású budapesti lakos véletlen balesetből adódó hosszú betegség végén, 77 éves korában február 26-án visszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

Temetését a budapesti Farkasréti Temetőben Iványi László hunyai plébános végezte március 14-én.

Gyászolják: Felesége Erzsébet, fia: Zsolt, leánya: Rita, menyje Papucsek Hédi, veje: Szujó Lajos, unokái: Kálmán, Emma, Julcsi, Anna, unokatestvérei, rokonai, barátai, munkatársai és a Városunk újság szerkesztősege

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

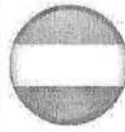
Készpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálozási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

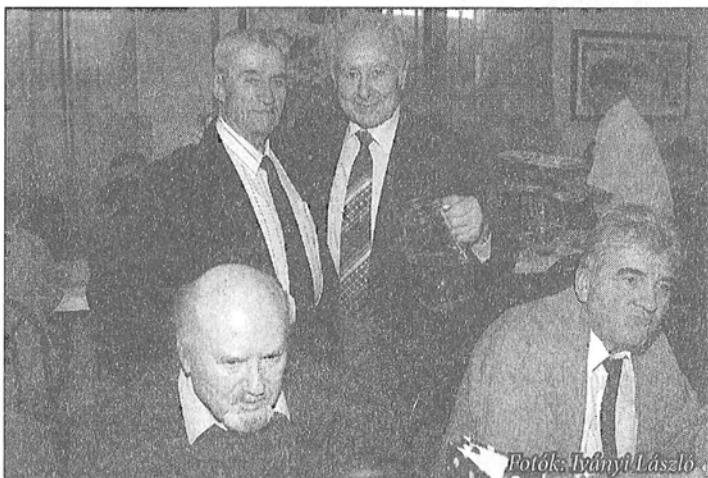
Fényképalbum

Hajdani endrődi szobarészlet házi oltárral

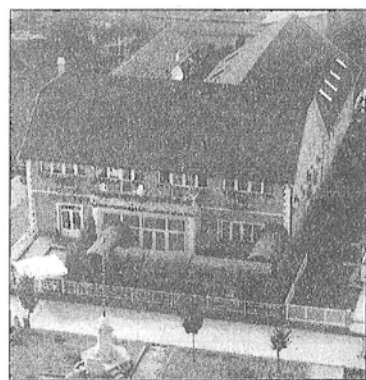

Nekem áldott az a bölcső,
mely magyarrá ringatott.
(Arany János)

Endródiek Baráti Köre találkozó Budapesten

Fotók: Iványi László

Egész évben várjuk kedves vendégeinket klimatizált, termálvizés szobáinkban.

Vállaljuk baráti, üzleti, családi rendezvények lebonyolítását klimatizált éttermünkben 70 főig.

**Az étterem nyitva
11-21 óráig.**

Baráti, családi üzleti rendezvény lebonyolítását vállaljuk a teljesen klimatizált Híd-fő étteremben 160 főig.

FÉSZEK Panzió és Étterem

5500 Gyomaendrőd, Szabadság tér 6.
Telefon/Fax: 06-66/386-718 - Mobil: 06-20/5599-240
E-mail: feszekpanzio@mail.globonet.hu
www.feszekpanzio.hu

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

Tavaszi ajánlataim:

- Megérkeztek a tavaszi vetőmagok, bio burgonyák
- Zöldségfélék, virágmagok, virághagymák
- Kardvirágok, begóniák, dália, rózsatövek
- Tavaszi lemosóvegyszerek: Agrol, Vegesol, RS, stb.
- Rovarölők, gombaölők, virágtápok
- Műtrágyák, virágföldek, fűmagok
- Műanyag virágcserepek, virágládák, kaspók
- Fóliák, műanyagháló, zsákok, kötözőspárgák
- Permetezők, fűnyírók, kéziszerszámok
- Barkácsgépek, szegek, csavarok, reisercsavarok
- Festékek, hígítók, festőszerszámok
- Berner- és Tylán termékek, púrhabok, szilikon tömitések, stb.
- Munkavédelmi bakancsok, védőkesztyűk, esőruhá
- Izlók, elemek, elektromos kapcsolók, dugvillák, vezetékek, stb.
- Kandallók, szeneskannák, kályhacsövek
- Szőnyegek, 2x3m futószőnyegek

Várom vásárlóimat! - FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endródi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 * Felelős: Szabó Zoltánné * Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5555 Hunya, Kossuth u. 1. Tel., Fax: (66) 294-352, (20) 9457-843 varosunk@gmail.com * Alapítók: Vaszkó András, †Császár Ferenc, Iványi László * Szerkesztők: Cs. Szabó István, Czank Gábor, Gellai József, Fülöp Zoltán, Hegedűs Bence, Hunya Jolán, Lehóczkiné Timár Irén, Polányi Éva, Sóczó Géza, Seidl Ambrus, Dr. Szonda István *

Lapzárta minden hónap 20. napján * Megjelenik minden hónap első hétfőjén, Interneten minden hónap elsején *

* MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88 *

http://www.szentgellert.hu * E-mail: varosunk@gmail.com